

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasdos poszt sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilváltási sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, február 9.

Mai számunk főbb közleményei:

Veséreik: A népek ultima rációja.
Az Ipar- és Népbank közgyűlése.
Pitresch nyilatkozatai.
A város közigazgatása.
A háború megkezdődött.
Ujabb katonai vívmányok.
A megvesztegetés híre.
Királysértés — cikkkellemel.
A sendülések okai.
Az utcai harc évfordulója.
Harc a gyermekért.
A miniszterelnök gyászja.
Tárca: Egy papagáj. Irta: K. Baranesevics.
Regény-Csarnok: Az Antikrisztus esodái.
Irta: Lagerlöf Zolma.

A népek ultima rációja.

Arad, február 8.

Vagyis: a háború. Az orosz hivatalos lap nevezi így azt a szörnyű, beláthatatlan vérontást, a melyet az az esemény jelent be, hogy Japán megszakította a tárgyalásokat Oroszországgal, s követét Pétervárról visszahívta. Oroszország hasonlóan táviratban rendelte haza a követét Tokióból. Ezzel az ellenségeskedés megkezdődött. Az sem lehetetlen, hogy e pillanatban nemcsak ezen diplomáciai fordulathoz képeben, de az ágyuzások terén is kitört a háború.

A konfliktusnak, mely Japán és Oroszország között Koreára és Mandzsuföldre vonatkozóan keletkezett, csirája a japán-kínai háborúban fogamzott meg. Akkor valósággal úgy történt a dolog, hogy a diadalmas Japán Oroszország számára kaparta ki a gesztenyét a tűzből. Neki nem

jutott semmi, Oroszország azonban közbelépése által megszerezte magának *Port-Arturt* s megvetette lábát a liantungi félszigeten. Ennek a politikájának volt a folytatása, hogy pacifikálás örvével elhódította *Mandzsuföldet*, ahonnan azután már biztosra vehette, hogy *Korea* is az övé lesz.

Japán követelte, hogy Oroszország vonuljon ki Mandzsuföldről, mert évekkel ezelőtt Kínával szerződést kötött arra, hogy Mandzsuföldet el fogja hagyni. Időközben azonban Oroszország vasutat és kikötőt épített ottan és most nem engedi magát onnan kiszorítani. Ez a *casus belli* a két hatalmasság közt. A bonyodalmat nagy mértékben fokozza az a körülmény, hogy Japánország Oroszországgal szemben olyan gazdasági érdeket képvisel, a mely Angolországra nézve is nagy fontossággal bír, mert ez a két hatalmasság nem nézheti jó szemmel, hogy Oroszország elhatárolódjék Kína határszélén, sőt Kína belsejében.

A múlt esztendő október 10-én letelt a határidő, ameddig Oroszországnak kellett volna vonni csapatait Mandzsuföldről s az orosz, megcsufolva a nemzetközi szerződést, meg sem mozdult, Japánban egyszerre felhangzott a riadó kiáltás: *háború!*

Attól fogva aztán folyt a hadi készülődés mindkét részen s a diplomáciai jegyzékváltás.

Három héttel ezelőtt küldte el Japán utolsó jegyzékét Oroszországnak, a zürzavart kelteni iparkodó orosz jegyzékek

ellenére is rendületlenül megmaradva első követelése mellett. Az orosz válasz késett. Japán sürgette. Pétervárról szárnyra keltek a hírek, hogy: már megy, már utban van. Végre vagy egy héttel ezelőtt Oroszország kénytelen volt napot nevezni: február 6-án ott lesz válasza Tokióban.

Ezen a napon pedig, amint a tegnapi táviratok jelentik, az történt, hogy a japán követ-kormányának nevében az orosz kormány jegyzékét adott át, mely a kormányt Japán azon elhatározásáról értesíti, hogy a további tárgyalásokat beszünteti és hogy követét az egész követségi személyzettel Pétervárról visszahívja. Ennek következtében a cár elrendelte, hogy a tokiói orosz követ a követségi személyzettel haladéktalanul hagyja el a japán fővárost.

Oroszország pedig mentegetőzik s a *Novaja Vremja* külön kiadásába foglalt szövegben a felelősséget Japánra hárítja azért, hogy — miután békeközvetítésre nincs kilátás — bekövetkezik „a népek és államok ultima rációja.”

A háború tehát menthetetlenül kitör, s egyelőre Oroszországra s Japánra fog szorítkozni. Az összes érdekelt hatalmasságok szigorúan semleges magatartást fognak tonusítani. Ezt fogja tenni Oroszország szövetségese, *Franciaország*, valamint Japán szövetségese, *Nagy-Britannia* is. A szövetségi szerződés mindkét hatalmasságot csak abban az esetben kötelezi beavatkozásra, ha egyszerre két oldalról támadják meg szövetségeseit. — Az első pillanatra látjuk, hogy ebben a tekintetben igen sok függ Kína magatartásától.

Egy papagáj.

— Orosz elbeszélés. —

Irta: K. Baranesevics.

Ezt a történetet Joetól, egy vén amerikai matróztól hallottam, mikor a „Phantasie” hajón világgörüll ultra indultam.

Egy gazdag ültetvényesnek, akinek hatalmas birtokai, erdői, tavai, rétjei, folyamai s egyéb földi javai voltak — kivéve, hogy a levegő nem volt korlátlanul az övé — egy szegény favágó egyszer egy papagájt hozott ajándékba, melyet maga fogott az erdőben. Persze azért, hogy a hatalmas embernek megnyerje a kegyét. A papagáj fiatal, széptollu madár volt, de mivel a nevelésnek elemeiben nem a kiváltságos osztályok számára emelt nevelészetben, hanem egy paraszt embernek a családjában részesült, világos, hogy kifejezőmódja és modora nem volt valami elegáns. Így történt, hogy mikor az ültetvényes egy derült hangulatban (ami nagyon ritka eset volt nála) meg akarta csórogatni, hirtelen megfordult s rekedten ordította:

— Vedd el a kezéd, különben betöröm a bordádat.

— Ohó, — mondá az ültetvényes. — Itt hiba van a nevelésben. Majd jövőre gondunk lesz rá.

Megparancsolta néger szolgájának, hogy a madarat tegye egy aranyos kalitkába, állítsa az étterembe, de világért ne adjon neki enni.

A papagáj másnap nem kapott semmit. A szegény madár, akivel a favágó családja utolsó falat kenyérét is megosztotta, nagyon elcsodálkozott azon, hogy ebben a gazdag háznál, hol mindenki kedvére falt, míg csak a gyomrát el nem rontotta s hol a háziur kedvence, a Péter kandur annyira meghízott, hogy szuszogni sem tudott, egyesegyedül ő volt éhségre kárhoztatva.

Másnap délelőtt az étkező asztalnál összegyűlt az ültetvényes, az egész családja, a sok jóbarát és ismerős; a szolgák pompás gőzölgő ételeket hoztak föl, de a papagájnak meg kellett elégednie az ételek pusztá gőzével. A nyála is kicsordult, mikor látta, hogy a háziur és vendégei mily derekasan hozzáláttak az ételekhez. Végre győzött nála az éhség, madarunk elkezdett fűléstően kiabálni, de senki sem törődött vele. Belekapaszkodott a kalitka szerelvényeibe, fejét keresztüldugta a rácson, megkopogtatta csőrrel s százszor is ismételte egymásután:

— Lóri enni akar, Lóri enni akar!

Mindhiába. Mindenki az ételek pusztításával volt elfoglalva s ami falat nekik nem ízlett, a kövér kandurnak dobták, mely ott dörömbölt a lábuk körül. Ebéd végeztével be-

mentek a másik szobába s otthagyták a papagájt, hogy gondolkozzék az emberek szívtelen-sége fölött.

Még csak a szabadulásra sem gondolhatott, mert kalitkájának aranyos rudjai menykő erősek voltak. Szegény Lóri elvesztette minden életkedvét, fejét szárnya alá kapta s úgy aludta át az éjszakát.

Reggel felé roppant éhes lett. A száraz fogoly kétségbeesetten tipegett kalitkájában, aranyos börtönét megkopogtatta csőrrel, vályuját előráncigálta, ide-oda dobálta, szóval roppant neveléslenül viselkedett. De mivel az ő, mint az újvilág urai sokáig szoktak aludni, egész délig természetesen senki sem mutatkozott az étteremben.

Az ültetvényes délelőtt ismét megjelent, de most az egyszer — mily boldogság! — egy marék kendermaggal. Mikor a madár ezt meg látta s elgondolta, hogy ez senki másnak nem lesz, mint neki, egyszerre elfelejtette minden szenvedését s boldogan mászkált kalitkája aranyos rudjain.

— Aha! — mondá az ültetvényes. — Ugy látszik, illendően éhes vagy. Nagyon helyes, kedves barátom. Az éhség majd megtanít arra hogy finomabb modora tegyél szert. Az éhség nagyon áldásos intézmény, emeltyüje a haladásnak, motora a kultúrának, olaja az...

A matróz itt egy percre szünetet tartott,

Mert ha Kína, amint többször híresztelték, tényleg kötelezte magát Japán támogatására az orosz háború esetében és ennek a kötelezettségének eleget is tesz, úgy alighanem bekövetkezik Franciaországra nézve a *casus foederis*. Másrészt Nagy-Britannia semmi szín alatt meg nem engedheti Japán letiprását, mert ez egyértelmű volna a keletázsiai angol prestigeinek majdnem helyrehozhatatlan megcsorbitásával. Japán mögött állanak továbbá az északi-amerikai *Egyesült-Államok*, olyannyira, hogy az orosz ujságok akárhányszor panaszkodtak, hogy tulajdonképpen nem orosz-japan, hanem orosz-amerikai összeütközésről van itt szó. Annyi bizonyos, hogy sem Nagy-Britannia, sem az Egyesült-Államok, de még Franciaország sem látná szívesen Oroszország keletázsiai pozíciójának tulságos megerősödését. A japán-orosz összeütközés tehát olyan bonyodalom csiráit rejt magában, a melynek következményei beláthatatlanok.

(*)

Az Ipar- és Népbank közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

Az Aradi Ipar- és Népbank tegnap délelőtt tartotta meg rendes évi közgyűlését, melyen az igazgatóság a részvényesek teljes megelégedésére a lefolyt üzletéről azt jelentette, hogy az minden irányban kielégítő volt.

Laczay Endre, az új vezérigazgató működése osztatlan, teljes elismerést aratott a tegnapi közgyűlésen s az új éra dicséretére azt is elmondta egyik részvényes, hogy a bank most már kezd azzá válni, amit a cégére is kifejez: az iparosok bankjává. A közgyűlés kiegészítette az igazgatóságot és a felügyelő bizottságot, továbbá az igazgató-választmányt újjászervezte.

A közgyűlés lefolyásáról a következő tudósítás számol be:

Tagányi István megnyitja az ülést és konstatálja, hogy 986 részvényt tettek le, 42 résznyes jelent meg 456 szavazattal. Röviden változta az elmúlt év üzletév eseményeit, elmondva, hogy valamennyi üzletágban kedvező volt az eredmény, minden tárcánál emelkedés mutatkozik, a békéscsabai fióküzlet fejlődésben van s az elmúlt évben öt százalékos jövedelmezett. Az áruraktár kedvező eredményt mutat fel, szintén öt százalékos jövedelmezést hozott. A

jegyzőkönyv vezetésére Vajda István dr.-t, a hitelesítésére Wadovszky Gusztávot és Tolnai János dr.-t kéri fel. Végül felkéri Laczay vezérigazgatót, hogy olvassa fel az igazgatóság évi jelentését.

A jelentés elmondja, hogy az álladék 1902. év végén K. 296,319.34, bevételek 1903. évben K. 64,869,855.03, összesen 65,166,114.37 korona, kiadások 1903. évben 64,925,281.29 korona volt. Pénztári álladék 1903. év végén 240,893.08.

Osszehasonlítva egyes üzletágakat az 1902. évvel, kitűnik, hogy a váltótárca 1.119,265 kor. 91 fillérrel, betét állomány 110,567 korona 21 fillérrel, értékpapír álladéka 198,572 korona 05 fillérrel, átruházott záloglevél kölcsön álladéka 358,396 korona 91 fillérrel emelkedett.

A békéscsabai fiókintézet forgalmas tetemes összeggel gyarapította az évi nyereséget.

A Békéscsabai termény és áruaktár 18.107 kor. 25 f. tiszta nyereséggel zárta le az 1903. ik üzletévet, részvényeként 6 korona osztalékot fizetett.

A mérleg 1903. évi tiszta jövedelme K. 156,079.39. Ebből levonandó az alapszabályok 141. §-a értelmében a részvénytőke 5 százalékos kamata 50,000 K., marad 106,079 K. 39 f. Ebből fordítandó: a) 10 százalékos a tartalékalap részére 10,607 K. 94 f., b) 1 százalékos a hitel-tartalékalap részére 1,060 K. 79 f., c) 4 százalékos a nyugdíjalap részére 4,243 K. 18 f., d) 10 százalékos az igazgatóság jutaléka 10,607 K. 94 f., e) 2 százalékos a vezérigazgató jutaléka 2,121 K. 59 f. Összesen 28,641 K. 44 f. Marad 77,437 K. 95 f., hozzáadva az 1902. évi nyeresemény áthozatalt 12,086 K. 61 f., összesen 89,524 K. 56 f., mely összeg képezi a közgyűlésnek rendelkezésre álló nyereséget.

Az igazgatóság indítványozza, hogy ezen összegből részvényenként 20 korona kamaton kívül felülosztalékul 20 korona, vagyis K. 50,000 osztassék fel olyképp, hogy folyó évi február hó 8-tól kezdve részvények 33. számú szelvénye 40 koronával áradon, az intézet főpénztáránál, vagy Budapesten a Pesti magyar kereskedelmi banknál beváltassék. A fennmaradó K. 39,524.56 összegből fordítassék: 1. a felügyelőbizottság díjazására K. 2400, 2. intézet tisztviselőinek jutalmazására és jótékonycélokra K. 6000, összesen K. 8400, a fennmaradó K. 31,124.56 f. összegből fordítassék a tartalék alap külön javalmazására K. 20,000, maradjon K. 11,124.56, mely összeg az 1904. évre vitessék át.

Tagányi elnök jelenti, hogy az igazgatóság a múlt évben nem egészítette ki magát, így az ötödik igazgató jutalékát a tartalékalap javára kéri fordítani, a mely e szerint 32729 kor. 53 fillér lesz.

Hirschl Zsigmond köszönetet mond az intézet vezetőinek a buzgó és eredményes működéséért és azt javasolja, hogy a vezérigazgató jutalékát kettőről négyre emeljék fel.

Tagányi elnök felvilágosítja Hirschl-t, hogy ez azért lehetetlen, mert az alapszabályok írják elő, hogy mekkora legyen a vezérigazgató jutaléka.

Hirschl ezután azt indítványozta, hogy jövőre a tisztviselők jutalmazására és jótékony célokra szánt összegeket külön-külön tüntessék ki.

Az indítványt elfogadták.

Következett ezután az alapszabályok módosítása, mire nézve az igazgatóság azt indítványozta, hogy a tisztviselők nyugdíjalapja javára mindaddig, míg a 400,000 koronát el nem érte, a bank tiszta jövedelméből négy százalékos fordítsanak. Az előterjesztést elfogadták.

Ezután Tagányi István bejelentéssel, hogy tisztviselőkkel együtt a mandátumáról lemond s kéri a közgyűlést, hogy a tisztújítást ejtse meg. Kéri Simay Istvánt, hogy a tisztújító közgyűlésen foglalja el az elnöki széket. Simay István a közgyűlést megnyitja és a régi igazgatóságot ajánlja megválasztásra. Mintogy az ötödik igazgató helyét is be kell tölteni, ajánlja erre Institoris Kálmán polgármestert. Az igazgatóság e szerint következőképpen alakult meg: Elnök Tagányi István, igazgatók: Institoris Kálmán, Kristyórány János, Reicher Ferenc, Szalay Károly, Tagányi István, vezérigazgató Laczay Endre. Az indítványt egyhangulag elfogadták.

Megválasztották ezután a felügyelő bizottság elnökévé Páris Lajos dr.-t, tagokká: Adler Andort, Kneffel Lajost és Varjassy Lajost.

Az igazgató választmány a következőképpen alakult meg:

Avarfy Ferenc, Barabás Béla dr., Bing Ede, Bisztriczky József, Deutsch Bernát, Dobiaschi József, Eles Armin, Funkelstein József, Hermann Gyula, Kádas Kálmán, Kohn S. N., Köpf János dr., Kremer József, Leopold Zsigmond, ifj. Lócs Rezső, Lukács Lajos, Lukácsy Lajos, Magyar Ferenc, Mairovitz Emil, Maresch Gyula, Minalik József, Priegl István dr., Reicher Károly, Rosenberg Miksa, Sármezey Árpád, Seidner Bernát, Schwarcz Simon, Steigerwald Alajos, Stoll Béla, Szojka János, Tabakovits Emil, Tagányi Sándor, Tiszti Lajos, Tolnai János, Verboš Nándor, Weisz Sándor.

Steigerwald Alajos ezután meleg szavakban Laczay Endre vezérigazgatójának mondott köszönetet eredményes működéséért. Eleinte — ugymond — voltak olyan hangok hallhatók, hogy Laczay Endre, aki kitűnő hivatalfőnök lehetett az osztrák-magyar banknál, egy kereskedelmi vállalat élén, mint üzletember talán nem fog beválni. A kedvező mérleg bebizonyította, hogy Laczay Endre szakképzettségével teljesen eloszlatta ezeket az aggodalmakat. Jól esik tudnia, hogy az intézet sorsa a legjobb kezébe van letéve. Az iparosok nemrégén még elkeseredetten beszéltek arról, hogy az intézet csak bitorolja a nevét, de maguk az iparosok e pénztintézetben Aradváros mostoha-gyermekeinek tekintettek, a kiknek jogos hiteligényei meghallgatásra nem igen találtak.

mert hamarjában nem talált több fiócom kifejezést. Azután bagóját ügyes csettintéssel egyik pofájából a másikba lóditotta s folytatá:

— A jólakott ember filozófiáját azonban a buta madár nem tudja kapiskálni s tele torokkal ordította:

— Enni! Lóri enni akar!

— Meghiszem, kedves barátom, — mondá hidegen az ültetvényes. — Meghiszem, lelkem, hogy zabálni akarsz, mert nincs teremtettség a földön, vízben, levegőben, kinek ne lenne szüksége táplálékra. Az én házamban azonban az az szabály, szívem s ezt Péter kandur is bizonyítja, hogy csak az kap enni, sőt csak azt tűrjük meg, aki nekem aláveti magát. Ha tehát majd néhány kendermagra vásik a fogad, azt kell szépen mondanom: „Ahogy te akarsz”. Nem is oly nehéz betanulni.

A pipagáj büszke egy madár volt s nem is a legrosszabb szárnyas társai közt. Elfűtött a mérleg, hogy parancsszóra kell beszélnie, de az éhség nem szentimentális szüzleány s a kendermagok oly csábítólag néztek rá, hogy hosszasan halogatás és keserű lelkiharc után végre elszánta magát s kibökkentette:

— Ahogy akarsz.

— Ez már beszéd, — mondá az ültetvényes. — Így már tetszel nekem s az engedelmesebb madárnak olyan dolga van nálam, mint Ádámnak a Paradicsomban. Nézd csak, mily

boldogok az én juhaim, ökreim, öszvéreim. No itt van a megígért jutalom.

A kendermagot beleöntötte a vályuba. el távozott, de elfelejtette betenni az ajtót maga után.

Ezt Péter kandur felhasználván, odasompolygott a kalitkához s zörd szemeivel majd elnyelte a madarat.

— Hallgass ide, te ostoba, fecsegő lény. Ugy látszik, hogy minden nagyobb fáradtság nélkül befurakodtál uram kegyeibe, míg nekem ugyancsak sok huzalozásba és farkcsóválásba került. Ha ez tovább is így tart, nem fogom elnézni s kioktam hitvány életed mécsét. Vésd jól eszedbe.

A macska megcsatoltatta hegyes fogait s távozott, Lóri pedig elmélkedni kezdett a földi örömszótalanlansága fölött. Föltárult előtte az őserdő képe, összegabalyodott iszalagjaival és lúdával, melyeken úgy szeretett kuszni, mikor társaival együtt eleség után járt. Azok még most is szabadon röpögnek, míg ő aranyos börtönben gubasz s alávalóságára kell vetemednie, ha jó akar lakni.

Másnap reggel az ültetvényes megint megjelent egy marék kendermaggal. A madár megint csak oly éhes volt, mint előtte való nap s némi vonakodás után ismételte az ültetvényestől tanult szavakat.

Szóval, alig múlt el egy hónap, madarunk szépen beletörődött a fogságába, bár eledele csakis kendermagból állt. Idővel egész virtuozitással tudta kimondani ezeket a szavakat: „parancsára!”, „alázatos szolgája?”, „Ejjen a mi urunk!”

Az ültetvényes büszkén mutogatta a vendégeinek:

— Látják, uraim, hogy mily eredményeket értem el a nevelési módszeremmel! Az éhség, a kulturának ez a hőse, párosulva vaskövetkezetességgel valóságos csodákat művel a haladás terén.

Egy reggel azonban a madarat halva találták aranyos kalitkájában.

Péter kandur megtartotta a szavát; éjjel beszökött az étterembe, karmait benyújtotta a rács közt s a madárral hamarosan elbánt...

A matróz befejezte elbeszélését, a bagót kiköpte, ujat támasztott a fogaihoz s azután belebámulva az ocean végtelen láthatárába, ezeket mondá:

Bizony uram. Hát nincs igazam, mikor azt mondom, hogy egy teremtmény sincs oly alávaló, hogy egy másik, még alávalóbb teremtmény szöröstől börtöstől el ne nyelje?

Ma ezen is segítve van, mert az igazgatóság tagjai sorában be van választva egy olyan iparos ember, aki ismeri az iparosok megfelelő hiteligényeit. Miért is az iparosok nevében első sorban a vezérigazgató és Kristyórá János igazgatónak mond hálás köszönetet.

Ezután a közgyűlést berokesztették.

A város közigazgatása.

(A lila víz. — Túlterhelt gyermekek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

Ma délután négy órakor tartotta Aradváros közigazgatási bizottsága a rendes havi ülését, a melyen több közérdekű kérdés került megvitatás alá. Az aradi vízvezeték ellen megint felhangzott az örökös panasz; az ex-lexes állapot alatti pénzügyi viszonyok, amelyek a folyamatos adócsökkenést vonják maguk után, ugyancsak szóba kerültek. De talán legérdekesebb és leginkább közérdekű volt az iskolás gyermekek túlterhelésének megszüntetését célzó előterjesztés, amelyet az iskola igazgatók előzetes értekezlete dolgozott ki, és amely méltó arra, hogy az egész országban visszhangra találjon. A gyermekevelés ügyének betegségei, kinővései immár megtermették a maguk gyümölcsét, és az egészséges visszahatás már nagyon is kívánatos volt. A bizottság élénk helyesléssel fogadta a Varjassy Árpád által előterjesztett memorandumot, és elhatározta, hogy annak országos érdekű voltát tekintve, felír a vallásügyi miniszterhez hasonló intézkedéseknek országsszerte való behozatala végett.

Institoris Kálmán polgármester megnyitván az ülést, Farkas Győző pénzügyigazgató a város multh. vi adójövedelmeiről ad számot.

Posgay Lajos dr. városi főorvos jelentése kapcsán, amely a város mult havi egészségügyi viszonyairól szólt, Mülek Lajos dr. emelkedik szólásra. Elmondja hogy a csatornázási bizottság mult-kori ülése óta, mikor a vízvezeték ellen éles kritika hangzott el, a víz megfelelő tisztaságú és színű volt. Néhány napja azonban megint valami sajtáságos *lilaszínű víz* jön a csapokból. Itt vagy a szűrő rossz, vagy nem jól kezelik, vagy egyáltalán nem kezelik. Sehol olyan drága és rossz vizet nem isznak, mint Aradon. O nem ad arra semmit, hogy a vizet Pestre küldik vizsgálni, mert ezt akkor teszik, mikor a szűrést ellenőrzik. Kéri a főorvost, szólítsa fel a tárgyban jelentéstételre a vízművet és a beérkezett jelentést terjessze be a bizottságnak. Institoris Kálmán kijelenti, hogy eddig még hozzá a rossz víz miatt nem érkezett panasz, noha közhirre tette, hogy a vízműzériákat jelentsék be neki. Mülek Lajos dr. hangsúlyozza azt is, hogy nyáron olyan langyos a víz, mint ha forralnák. Hegedüs László főmérnök felvilágosítja Müleket, hogy a zavaros viznek az az oka, hogy nagymosásoknál a legtisztább vízből is ülepedik le piszok, ami azután később felzavarodik. A víz melegsége pedig a csövek célszerűtlen elhelyezésétől jó. Institoris Kálmán példaként felhozza, hogy nyáron a városháza napos oldalán meleg a víz, másutt hideg.

Varjassy Árpád tanfelügyelő referált annak az értekezletnek az eredményéről, melyet az iskolaigazgatók a tanuló túlterhelése ellen tartottak. Kéri a bizottságot, hogy tegye át ezen értekezlet után készített memorandumot az iskolaszékhez. Melegen pártolja azt, hogy készítsenek a tanítók számára új utasítást, mert különösen a gyakorlatlanabb tanítók oly terjengősen adnak elő, hogy a gyermeki ész nem bírja a sok sallangból a magvat kihámozni. A tankönyvek is nagyrészt terjengősek, még kijegyzés után is nehéz feladatot rónak a gyermekekre. A földrajz, nyelvtan és hittan-

könyvek, melyeket a fogalmakkal nem ismerős gyermekek számára írnak, tele vannak magasabb értelmet és képzettséget igénylő meghatározásokkal. Új tantervet és szabályzati utasítást kell kidolgozni, hogy az iskolaigazgatók ellenőrizhessék a tanítást. Az osztályok túlfelolása is baj, és nemcsak egészségügyi, de erkölcsi hátránnyal is jár. Etekintve az így keletkező rossz levegőtől, a tanító nem képes egyénkel, csak a tömeggel foglalkozni, és így a gyengébb tanulók még jobban hátramaradnak. A tantestületek kéri, hogy egyelőre nyolcvannál többen ne lehessenek egy osztályban; később ezt a számot hatvanra kell leszállítani. A hat éves gyermek még nem elég érett az iskoláztatásra; az iskolakötelesek kora legyen hét esztendő. Fejtgelet ezen intézkedések szükséges voltát azzal, hogy a kultuszminiszternek küldjék fel az elaborátumot figyelembevétel céljából.

Mülek Lajos dr. megköszöni Varjassy Árpád a kérdés megvilágítását. A bizottság az előterjesztést tudomásul veszi és határozathozatal végett az iskolaszékhez utasítja.

Jelen voltak: Barabás Béla dr., Bing Vilmos, Farkas Győző, Hegedüs László, Institoris Kálmán, Kádas Kálmán, Keller Izsó, Keilner György, Mülek Lajos dr., Müller Károly, Ottensberg Tivadár, Péterffy Antal, Posgay Lajos dr., Reicher Károly dr., Rosenberg Miksa dr., Steinhart Mór dr., Varjassy Árpád.

Pitreich nyilatkozatai.

(A hadügyi delegáció ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 8.

A magyar delegáció mostani tanácskozásainak a mai volt a legérdekesebb, feszülten várt napja. Ma kezdték meg a hadügyi költségvetés tárgyalását, s ez alkalommal Pitreich hadügyminiszter nyilatkozott a magyar katonai követelések felől.

Az ülésről a következő távirati tudósítást vesszük:

A magyar delegáció hadügyi albizottsága ma délelőtt Széll Kálmán elnöklésével ülést tartott, a melyen a közös ministerium részéről megjelent Pitreich lovag közös hadügyminiszter, báró Spaun tengernagy, a tengerészeti osztály főnöke, Jekelfalussy altábornagy, osztályfőnök és a szakelőadók. A magyar kormány részéről gróf Tisza István miniszterelnök és Nyiri Sándor honvédelmi miniszter volt jelen. Széll Kálmán elnök az ülést megnyitván, melótt a költségvetés tárgyalása megkezdetnék, üdvözli az albizottság nevében a hadügyminisztert, a kizetati először jelenik meg a bizottság előtt.

Pitreich hadügyminiszter köszönetet mondott a bizottság üdözléséért. Hangoztatta aztán, hogy reá nézve *mindenben a törvény a mértékadó*. Megjegyzti, hogy az osztrák delegációban mondott exposéját azért nyomatta ki és osztatta szét magyar fordításban a magyar delegáció tagjai között, mert ebben foglalt fejtegetéssel néhány lapban nem egész helyesen reprodukáltak. Természetes, hogy az osztrák delegációban csak általánosságban beszélt és kimerítően nem foglalkozott a különleges magyar szempontokkal. E szempontokat illetőleg, magától értetődik, hogy hajlandó a hozzáintézt kérdésre részlebb információt adni. A katonai oktatás ügyét illetőleg megjegyzti, hogy az egész tervezet kész és hogy a program minden pontjára nézve teljes megegyezés van a hadügyi és a magyar kormány között.

Apponyi Albert gróf kérdi, vajjon az öszszes pontokra nézve, nevezetesen pl. a katonai büntető-eljárás és a jelvények kérdésében is, vagy pedig csak a katonai oktatás kérdésére nézve történt-e megállapodás? Megjegyzti, hogy az előbb említett két kérdést nem óhajtja a de-

legációban szóba hozni, mert az a magyar törvényhozás elé tartozik és abban a közös hadügyminisztert csak elsőrendű szakértőnek tekintheti.

Pitreich hadügyminiszter ismételte, hogy az egész katonai oktatás tervezetét illetőleg teljes megegyezés történt. A hadsereg jelvényeinek megállapítása a törvényhozás dolga. Személyes álláspontja e tekintetben az, hogy a közös hadseregben úgy kellene, hogy egységes legyen a jelvény. A mi a katonai büntető perrendtartást illeti, erre vonatkozólag a tárgyalások nincsenek befejezve.

Münnich Aurél előadó ajánlotta ezután az 1904. évi közös hadügyminiszteri költségvetést. A költségvetés adatainak előterjesztése után a többek között ezeket mondotta:

A hadügyminiszterium által a hadügyi albizottság rendelkezésére bocsátott kimutatásokból kitűnik, hogy a kimutatott létszám a rendes újoncjutalékból fedezhető. Azon viszonyok és körülmények azonban, melyek az országgyűlés tárgyalását ma jellemzik, azon sajnos eredményt idézték elő, hogy nem lévén rendes újoncjutalék rendelkezésre, egyrészt a mult évi októbertől az év végéig a három évet lezolgált idősebb katonák lettek szolgálat tételre visszatartva, jelenleg pedig hadseregünk harc-képessége és kiképzése okából és annak működéséhez feltétlenül szükséges fegyverre való tekintetből, kénytelen volt a közös hadügyi kormány, valamint a honvédelmi miniszter is intézkedni, hogy az 1888: XVIII. t. cikk rendelkezéseinek megfelelően a szabadságol. harmadéves katonák pótlására póttartalékosok is időtessenek be szolgálat tételre. Hogy meddig lesznek azok a szolgálatban visszatartva, ez természetesen esen attól függ, hogy az országgyűlés mikor fogja a hadsereg és honvédség részére szükséges újoncokat rendelkezésre bocsátani?

Okolicsányi László azt hangoztatta, hogy a hadügyminiszter mai beszédében sem nem egészített ki, sem nem változtatta meg azon nyilatkozatait, a melyek az exposéban foglaltak és a melyeket a magyar közjog szempontjából határozottan sérelmesnek kell találni.

Azt mondja a hadügyminiszter, a mai ülés elején tett rövid kijelentésben, hogy a magyar kormánnyal minden ide vonatkozó kérdésre nézve egyetértés jött létre. Engedelmet kérek — ugymond — a magyar kormány programjában s a szabadelvű párt, tehát a többséget alkotó párt, programjának mindjárt az első pontjában olyan követelmény foglaltatik, a melylyel a hadügyminiszternek mai kijelentése már semmiképp össze nem egyeztethető. A szabadelvű párt programja ugyanis azt mondja, hogy a közös hadsereg ma alkalmazásban lévő jelvényei nem felelnek meg az ország közjogi állásának és ezért a jelvények kérdése közjogunknak megfelelően rendezendő. Ebből nem tud szólni más értelmét kimagyarázni, mint azt, hogy a magyar állam önállóságát és függetlenségét a jelvényekben is kifejezésre kell juttatni. Ha így érti a magyar kormány és így érti a szabadelvű párt a jelvény kérdését, akkor tökéletesen egyetértés lenne köztünk. A hadügyminiszter azonban azt mondja, hogy nem lehet más, mint közös jelvény. (Nyugtalanosság.)

Rakovszky István szólt ezután hosszabban a költségvetéshez, majd

Tisza István miniszterelnök szólott. A jelvény-kérdésben ismételte, a mit a képviselőházban, november első felében mondott, a miből ugymond kiviláglik, hogy a hadügyminiszter és a magyar kormány álláspontja teljesen fedik egymást.

Ugron Gábor és

Miklós Odön főlszólalásai után

Apponyi Albert gróf emelt szót. Szerinte a katonai oktatás terén hadügyminiszter nyilatkozatai nem fedik a magyar kormány programját.

Ehhez még Hegedüs Sándor és Bolgár Ferenc szólottak.

Pitreich hadügyminiszter a főlszólalásokra reflektálva bejelen ette, hogy a magyar katonai iskolákban a számtan, vegytan, természettan, ábrázoló mértan és vallástan magyar nyelven fog

anittatni, a történet fölrajz és természetrajz német nyelven, hogy mindkét nyelvet az iskolából kikerülő növendékek teljesen bírják. Bejelenti, hogy eddig hetenként másfél óra volt szentelve a magyar nyelvnek az iskolában, ezután hetenként 20—22 óra. Ebben — így végezteszavait — csak részben fejlette ki a magyar kormányra tett engedményeket; a következő üléseken fogja a további részleteket kifejteni. A vitát ezután holnapra halasztották.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A tisztviselői kör ülése. Az állami tisztviselők országos egyesületének vidéki köre Aradon folyó hó 10-én d. u. 5 órakor a főreáliskola VIII. oszt. tantermében (földszint, főbejáratától jobbra) rendes ülést tart, a következő tárgysorozattal: 1. Évi jelentés. 2. A számvizsgálók jelentése. 3. A jövő évi költségvetés megállapítása. 4. Az évi rendes közgyűlés idejének meghatározása. 5. A készpénzvagyon — miként való kezelése iránt teendő intézkedés. 6. Kedvezmények. 7. Egyébb indítványok.

(*) A vörös-kereszt egyesület e hó 9-én kedden délután tartja közgyűlését a városháza tanácstermében.

A háború megkezdődött.

(Japán hadüzenete.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 8.

A japán követ kormányának nevében az orosz kormányra jegyzéket adott át, amely a kormányt Japán azon elhatározásáról értesítette, hogy a további tárgyalásokat beszünteti és hogy a követé az egész követségi személyzettel Pétervárról visszahívja. Ennek következtében a cáer elrendelte, hogy a tokiói orosz követ a követségi személyzettel haladéktalanul hagyja el a japán fővárost.

Miután a japán kormány egyrészt több mint három hét óta hasztalan vár az orosz válasza és minthogy másrészt tudta, hogy Oroszország igen nagy előkészületeket tesz a háborúra, a mennyiben Korea felé csapatokat és hadihajókat összpontosít, kényszerítve érezte magát Japán arra, hogy az Oroszországgal folytatott tárgyalásokat megszakítsa, hogy szabad kezet nyerjen.

Ezzel a háború kitörése elkerülhetlenné vált, s már mindkét részről megkezdődött a csapatok felvonulása, a hadi állapot.

Legújabb távirataink a következőket jelentik:

Berlin, február 8. Wolf-ügynökség jelenti Tokióból tegnapi:

A Japán és Oroszország között való diplomáciai összeköttetés most tudomásra jutott megszakítását illetően, itt kijelentik, hogy 1904. január 18-iki utolsó japán jegyzékre adandó válasza való három heti hasztalan várakozás és az orosz csapatoknak ez idő alatt való tünnetőleg üzött felvonulása és a Korea ellen való katonai pozíciók megszállása nemcsak kimerítette Japán türelmét, hanem azt a meggyőződést keltette, hogy a kérdésnek továbbra halasztása Japán érdekeivel össze nem egyeztethető.

Berlin, febr. 8. A Wolff-ügynökség jelenti Tokióból:

Mintegy 3000 főnyi japán állampolgár Vladivosztokból való hirtelen menekülését illetően itt a következő hivatalos jelentés alapján nyilatkozatot tesz:

A viadivosztoki japáni császári kereskedelmi ügynököt a helyőrség parancsnoka már e hó 3-án hivatalosan értesítette, hogy, miután a hozzája érkezett parancs szerint az ostromállá-

pot kiküldetése rövid idő múlva várható, kénytelen őt felszólítani, hogy tegye meg a szükséges lépéseket a japánok eltávolítására. Elkerülhetetlen volt, hogy az ilyen felszólítás a japán lakosság között ne keltsen félelmet.

Páris, febr. 8. Az orosz nagykövetségen a Temps egyik munkatársának kijelentették, hogy nem azért szakították meg a diplomáciai érintkezést, mert az orosz jegyzék nem érkezett Tokióba. Valószínűleg Japán azért szüntette meg az összeköttetést, hogy ne kelljen fogadnia az orosz jegyzéket. Ha Japán három hétig vár, várható volna még 24 órát is. De Japán mindenáron szakadást akart. A Temps közlését a megjegyzéssel fejezi be: A közvetlen tárgyalások ideje lejárt. Most csak intervenciónak lehet szerepe (de minő alakban?) vagy pedig ágyuknak.

Páris, február 8. Az utolsó napok sötét színezetű jelentései dacára meglepetést okozott az orosz hivatalos közlönynek az Oroszország és Japán között való diplomáciai összeköttetés megszakításáról szóló jegyzéke.

A Temps a helybéli japán követel lefolyt beszélgetést tesz közzé. A követ kijelentette, hogy a japán külügyminiszter tegnap még semmiféle feleletet sem vett az orosz kormánytól. Ezért Japán nem szánta magát erősebb természetű lépésre. A japán kormány nem ismeri az orosz jegyzék tartalmát. A diplomáciai érintkezés megszakításának oka először Oroszország halogatása, melyet a japán kormány sértőnek tartott, másodsor ama fenyegetések, melyek Oroszországnak manduriai, korzai katonai intézkedései jelentenek Japánra nézve. Oroszország nem járt el becsületesen. Ennek bizonyítéka az orosz hivatalos közlöny jegyzéke, amelyben az áll, hogy az e napokban elküldött orosz jegyzék. A japán kormányra nézve az orosz jegyzéknek Tokióban való átadása, nem pedig annak elküldése jöhetett tekintetbe.

Köln, febr. 8. A Köln. Ztg. pétervári levelezője 6-áról azt jelenti, hogy több nap óta a szibériai vasutat Irkucktól keletre és a kelet-kínai vasutat is teljesen katonai célokra veszik igénybe.

Szjöl, febr. 8. A japán hajóközlekedés Csemulfo és Fuzán között megszünt.

Sanghai, febr. 8. Hír szerint a Kvangting gőzös az itt időző angol zászlóalj egy részét Csingvangtauba szállítja.

Bécs, febr. 8. Spaun tengernagy a kínai vizeken állomásozó osztrák-magyar flottaparancsnokától táviratot kapott, amely szerint az orosz és japán hadi flotta megkezdte egymás ellen a felvonulást.

A bécsi tőzsdén a mai hírek hatása alatt az árfolyamok rohamosan estek.

Berlin, február 8. A japán-orosz konfliktusnak döntő fordulata következtében Vilmos német császár elhalasztotta földközi tengeri utazását.

Berlin, február 8. Itteni diplomáciai körökben bizonyosra veszik, hogy Japán nem fog egyedül állni és hogy egy másik hatalom áll mögötte. Arra is céloznak, hogy nemrégiben igen élénk jegyzékváltás folyt le London és Tokió között.

Port-Artur, február 8. Port-arturi és mandsuországi japán alattvalók sürgős utasítást kaptak, hogy utazzanak haza. Az észak-koreai japánok szintén hazautaztak.

Tokió, február 8. Ide érkezett jelentések szerint az orosz csapatok bevonultak Északkoreába. — Rosen báró orosz nagykövet az orosz érdekek képviselőjét az osztrák-magyar nagykövetségre bizta.

Bécs, február 8. A japáni követ ma, hosszú ideig tanácskozott Goluchovszky külügyminiszterrel. Számos tartalékos tiszt, orvos és betegápoló önkéntes szolgálatra jelentkezett a japáni követnél, de a követ az ajánlatokat elutasította.

London, február 8. Az angol lapok csaknem kivétel nélkül lelkesedéssel üdvözlik Japán elhatározását.

Pétervár, február 8. Egy itteni lap korainak mondja azt a híresztelést, hogy a hadi mozdulatok megkezdődtek volna. A külügyminiszteriumhoz ez irányban semminő jelentés nem érkezett.

London, február 8. A tengernagy hivatal fölszólította a londoni tűzoltóság főparancsnokát, — a mely csupa kiszolgált tengerészekből áll, hogy a hozzája tartozó tartalékos tengerészek létszámáról tegyen jelentést.

London, február 8. A Morning Post mai számában azt írja, — hogy a helyzet Angliára nézve komoly; készen kell lenni a beavatkozásra, ha esetleg Oroszország valamely vele barátságos hatalmat segítségül hívna.

A megvesztegetett bíró.

(Soós Kálmán dr. a vádlottak padján.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 8.

A pestvidéki büntetőtörvényszék a közönség szokatlan nagy érdeklődése mellett ma kezdte meg Soós Kálmán dr. volt büntetőtörvényszéki bíró ügyét tárgyalni. Soós Kálmán bíró ellen tudvalevőleg az a vád, hogy mint a budapesti büntetőtörvényszék főlebbviteli tanácsának elnöke, Schwarcz Abrahám notórius házügynökkel szövetkezve, a büntető járásbíroságtól hozzá jogerős döntés végett fölkerült fontosabb ügyekben nem az igazságnak megfelelően, hanem aszerint ítél, amint egyik vagy másik fél Schwarcz utján őt megvesztegette.

Számos ilyen esetet hoz föl a vádlóval, a vádak közül azonban a tábla csak kilenc esetet talált olyannak, amelyek miatt úgy Soóst, valamint az ő büntetését vád alá helyezte. Soós bíró és az ü ynököt az eljárás kezdetén le is tartóztatták, később azonban, miután a vizsgálatot befejezték és annak meghiusításától nem lehetett tartani, szabadon bocsátották mind a kettőt.

A tárgyalást kilenc órakor kezdte meg a bíróság. Az elnöki széket Rónay Kamill dr. táblai bíró foglalta el, a vádat Magyar István dr. királyi ügyész képviseli, Soóst Vaisz Sándor, Schwarcz Abrahámot pedig Nessi Pál dr. védi.

A bírósággal szemben áll a két vádlott. Soós Kálmán, aki már hatvan éves, teljesen megöszült. Betezes ember, de az arca az igazságtól kipirult. Tálibátban áll a bíróság előtt és az egész megjelenése, lábainak remegése, arcizmainak rángatózása elárulja, hogy mennyire ideges.

A hozzá intézett kérdésekre először nyugodtan, csendesen felel, mikor azonban a Schwarczal való ismeretségére és a bűnesetek ismertetésére, letárgyalására térnek át, egyszerre indulatosan, erőteljes, elkecseregett hangon felel.

Soós Kálmán az általános kérdésekre elmodta, hogy hatvan éves marosvásárhelyi születésű, ref. nős, három gyermek atya, állásától felfüggesztett bíró. Vagyona néhány ezer korona. Államszolgálatban 1871. óta van s még fegyelmileg sem büntették meg soha.

Az elnök: Mióta van Schwarcz ügynökkel összeköttetésben?

Soós: 1895 ben a törvényszéken gyakran láttam. A bűnyűtet én tárgyaltam és eljött hozzám az ügyét megszünetelni. Mikor a felső bíróság felmentette, eljött a lakásomra és kért, hogy ne id-genkedjem tőle. Felajánlott a klauzúrát házában egy lakást. Gajzágó Manó táblai bíró névjegyével jött; Gajzágó, mint jóra való, becsületes embert ajánlotta. Később a feleségemet is többször felkereste és főajánlotta neki is apróbb szolgálatait.

Az einök: Hogyan érintkezhetett ezzel az ügyökkel oly sűrűn, mikor önmaga it lte el őt mint einök harmadfél évi fegyházra?

Soós: Nem én, hanem a családom érintkezett vele; különben is a főispán sem védekezhetik az ellen, hogy a lakását föl ne keressék.

Majd ezt mondta Soós:

En csak utólag, mikor az aktákat végig olvastam, jöttem rá, hogy Schwarcz milyen ember. Aki ezzel az emberrel szóba áll, azt már Schwarcz letözi. Olvastam a különféle valómásaiban azt is, hogy egyik félnék azt mondta, hogy én olyan ember vagyok, a másíknak pedig hogy amolyan. Schwarcz annyi valótlanágot hordott össze, hogy szavahitőségéről nem kéhez meggyőződni.

— **Schwarcz ép úgy nyilatkozik önről, sőt azt is mondta, hogy ez a Soós milyen nagy gazember.**

— Olvastam, hogy mondta. De Schwarcz olyan ember, hogy ez mindenre képes, s hogy ettől minden kitélik.

Ezután a konkrét esetek tárgyalására tértek át. Először az Esterházy-féle konyak gyár ügye került sorra. A vád szerint Schwarcz Soós bíró megbízásából az Esterházy-féle konyak-gyár védjegyhamisítási ügyben nemcsak a cégtől, hanem az ellenféltől: a Braun-tesztvérektől is követelt jutalmat. Soós bíró erősen tagad. Igaz, hogy érintkezett Schwarczal a védjegy-hamisítási ügy idejében, de inkább meghal, semhogy ezt az embert megbizsa büntetendő cselekmény elkövetésére. Semmiféle jutalmat nem kapott és ha valaki azt állítja, hogy egy arany tekercest adott neki át, az illető csak rosszakarattal az ő vesztére törekszik.

Az einök ezután Schwarcz Ábrahámot hahagatta ki erre az esetre.

Mielőtt a következő pontra tértek volna át, Nassi Pál védő kérte, hogy rendelje el a törvényszék Schwarcz Ábrahám elmeállapotának megvizsgálását, még pedig akként, hogy ez a tárgyalás folyam.: alatt jelenlevő törvényszéki orvos által eszközöltessék.

Magyar István dr. ügyész: Kéri a védelem által javaslatba hozott indítvány mellőzését.

Vaisz Sándor dr. a maga részéről szintén ragaszkodik Schwarcz megfigyeltetéséhez.

Elnök Schwarczhoz: Mi a megjegyzése védője indítványára?

— Az, hogy *nem vagyok bolond.*

A bíróság *mellőzte* Schwarcz Ábrahám megfigyeltetésére előterjesztett kérelmet.

Ezután folytatták a tárgyalást. Ítéletet holnap, vagy holnapután hoznak.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Casanova, operette. (Páros bérlet.)
Szerda: Postásfiú és a húga, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Józsi, bohózat. (Páros bérlet.)
Péntek: Józsi, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Józsi, bohózat. (Páros bérlet.)

* **Troubadour.** Az ország egyik elsőrangú énekesnőjének: Vasquez Molina grófnőnek fenséges énekművé zetésében gyönyörködött ma este a színház publikuma. A „Troubadour” Eleonóráját énekelte a budapesti opera e legkiválóbb művésznője s Verdi régi ismert zenéjét mesteri interpretálásával szinte újjá s olyan változatosá tudta tenni, aminőnek még nem hallottuk az aradi színpadon. A finomult énekművészetnek nagy mestere Vasquez grófnő, csupa gyöngy és

művészi metszésű kristály az, ami átlátszó finomságúvá teszi a hangját, amely a zenei érzelmek bő változatosságú skáláján a legbravurosabb játékokat végzi. Kiválóan volt disponálva ma este **Bejczy György**, nem először énekelte ezt a szerepét s mégis ma aratta legnagyobb körét benne; **B. Répássy Gusztáv**al együtt tapsolta ki őket a közönség hatszor-hétször egy-egy felvonás után.

* **Józsi Molnár** Ferenc kitűnő bohóságának, a **Józsinak** csütörtökön lesz a premiérje a szerző jelenlétében. Holnap és holnapután tartják a darabból az utolsó próbákat, amelyek kitűnő sikerrel biztatnak. A címszerepet **Zilahy Paliza** játsza, nagyobb szerepei vannak még **Mariháznak**, **Békésnek**, **Bónisnak** és **Aranyossy Jankának**. A darabhoz új díszletek és jelmezek készültek.

* **Casanova**. Barna Izsó és Faragó Jenő szép zenéjű, bájos operettje, a **Casanova**, mely csaknem 3/4 éve pihen, holnap kedden kerül színre újból az aradi színházban. A darab szereplő tésá részben új, mert Casanovát **Békéssy Gyula**, Napoleont pedig **Ligeti** játsza, **Zilahyné, Rózsa Lili, Polgár** és **Bejczy** egészíti ki az ensemblet.

A zendülések okai.

(Fölirat rendkívüli eszközökért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

Aradmegye közigazgatási bizottságának mai ülésén szóba kerültek az Aradmegye több helyén lejátszódott zendülések és ennek kapcsán hosszasan megvitatták úgy a *zendülések okait*, mint azokat az intézkedéseket, melyeket a viszonyok megjavítása céljából tenni kellene.

A vitának ezen anyagából kimagaslik az a körülmény, hogy a vármegye vezetősége a viszonyok javítását, a szociálista agitátorok működésének megzabolozását rendes eszközökkel elérhetőnek nem tartja, s *rendkívüli intézkedésekre* van szükség, hogy Aradmegyében az életbiztonság, valamint a hivatalos személyek tekintélye, sőt élete kellő oltalmat nyerjen.

Szomorúak ezek az állapotok, s akár-mint nézzük is, annyit mindenesetre kioncedálni kell a felizgatott nép javára, hogy könnyű volt őket a fennálló jogrend ellen harcba vinni, mert hiszen veszteni valójuk semmi sincs azoknak, akiknek a mindennapi kenyérre is ritkán jut. Olyan nyomor, mint Aradmegyében, talán az ország egy részében sincs.

A közigazgatási bizottság üléséről a következőkben számol be tudósítónk:

Dálnoki Nagy Lajos alispán ismerteti az alispáni jelentést s ennek során hosszan megemlékezik a *talpasi és siklói* zendülésről. A talpasi zendülés okáról beszéve, előadja, hogy **Talpas** község ezeltől öt évvel 18.000 korona költséggel állami iskolát építtetett, oly feltételekkel, hogy a költségek hat év alatt letörlesztendők. Nagy teherként nehezedett a községi lakosságra az iskola építésével felmerült költség s a község feliratot intézett a belügyminiszterhez, kérve, hogy az iskola épületet s vele együtt a költségeket *vállalja át az állam*. Azóta azonban ebben *nem történt semmi*, s a község hiába sürgette meg több ízben is a minisztert, az ügy megoldást még most sem nyert. Ez év január 9-én egy 200 főből álló tömeg rohant be a községi jegyzőhöz, kérve, hogy ismételten sürgesse meg a minisztert. A jegyző azt felelte erre, hogy most nem érá, sok dolga van, holnap meg fogja tenni.

A tömeg azonban evvel a válasszal nem érte be, s követelte a dolgot, s ennek követ-

kezménye lett a zendülés. Katonáságot kellett kirendelni, s miután a kedélyek lecsillapultak, a katonaság vissza jött. Ismertette ezután a *siklói* esetet, ahol rövidesen helyre állott a rend. Ebben az ügyben már felirt a belügyminiszternek, kérve, hogy *Siklón emelje fel a csendőrök számát tízre*.

Zselénski Róbert gróf csudálatosnak találja, hogy a seprősi és talpasi zendülés értelmi szerzői, a bűnösök még mindég szabadságon vannak, kifogásolja a bűnvádi eljárás lassúságát, és ebben az irányban is orvoslást kér.

Nachtnébel Odön interpellációt intéz az alispánhoz ebben a kérdésben, szerinte a bajnak a *központi izgatók* az okai. Nem kell megengedni, hogy az izgatók eljárhassanak a gyűlésekre és szigorúan el kell tiltani a pénzek titkos gyűjtését. Felszólalásával azonban nem szeretné a gyülekezési jog korlátozását elvként felállítani.

Dálnoki Nagy Lajos alispán azt válaszolja, hogy ő ez irányban már intézkedett, a meny nyiben meghagyta az összes főszolgabíráknak, hogy gróf **Tisza István** miniszterelnöknek e tárgyban **Arad, Temes és Torontál** megyékhez intézett *bizalmas rendeletét* a legnagyobb szigorúsággal hajtsák vére és az izgatókat toloncolják el illetőségi helyeikre. Ami a bűnvádi eljárás lassúságát illeti, jelentheti, hogy felirt a belügyminiszterhez, kérve, hogy járjon közbe az igazságügyminiszternél, miszerint *gyorsabban intéztessék el a seprősi zavargók bűnyűgye*.

Vásárhelyi László azt indítványozza, a közigazgatási bizottság is írjon fel a miniszterhez ebben az ügyben.

Dálnoki Nagy Lajos alispán kéri a bizottságot, hogy feliratot akként szövegezze meg, hogy az alispán által kéréket támogassa és ezenfelül kérje azt is, hogy a miniszter a saját hatáskörében *rendkívüli intézkedéseket is léptessen életbe az állapotok megszüntetésére*.

Az indítványt egyhangulag elfogadták.

Ujabb katonai vívmányok.

(A magyar politika Bécsben.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 8.

A magyar politikai élet sulypontja a delegáci tárgyalásaival egészen Bécsbe jutott. Ma a hadügyi albizottság ülésével kapcsolatban ismét előtérbe tolul a nemzeti követelések dolga, amelyre nézve ma jelentős esemény történt.

Tisza István a magyar delegáció szabadelvű-párti tagjait magához hívatta, és rövid konferenciát tartott velük. Jelenvolt **Szell Kálmán**, a hadügyi albizottság elnöke is.

A megjelentek előtt **Tisza** vázolta azokat az eredményeket, amelyeket a hadügyi program megvalósítása terén eddig is elérnie sikerült. Ismertette a megtörtént megállapodásokat; különös részletekkel fejtegette a *katonatiszti nevelés magyar szellemű reformja* tekintetében elért vívmányokat, a melyekre nézve legközelebb fogatosítják az intézkedéseket.

A konferencián részt vett delegátusok nagy megnyugvással értesültek az eredményekről. **Szell Kálmán** is fölszóalt, szép szavakban méltatva a legutóbbi három hó alatt elért vívmányokat.

A konferencián kapta meg a miniszterelnök a táviratot, a mely anyósa, özv. **Tisza Lászlóné** haláláról értesíti. A delegátusok erre a mai tárgyalás elhalasztását ajánlották, de **Tisza** ebbe nem egyezett bele.

Egy másik bécsi jelentés szerint *Tisza István* a *Pitreich* hadügyminiszterrel folytatott újabb tárgyalások során teljes megállapodásra jutott és ehhez a *hadügyi vezetőség is hozzájárult*. A megállapodások a következők:

1. A közös katonai hatóságok a magyar hatóságokkal minden ügyekben magyarul leveleznek.

2. A katonai csapatok elhelyezésére szolgáló kincstári épületek fölírása Magyarországon a magyar- és német, a városok, vagy megyék tulajdonát képező, s a közös hadsereg által használt épületeken csak magyarul fölírás lesz.

3. A katonai alapítványok közül magyar fiúk számára szolgáljon annyi, hogy a seregekben minden megüresedő tiszti állást magyar honosokkal lehessen betölteni.

4. A magyarországi hadapród és főreáliskoláknak a heti tanításnak legalább fele magyarul történik.

5. A magyarországi alreáliskolákban behozzák a fokozatos magyar nyelvi oktatást.

6. A tüzér- és lovassági iskolákban levő parallel tanfolyamokon a magyar nyelvnek ugyanoly mértékben engednek tért, mint a magyarországi közös hadapródiskolákban.

7. A magyar honosságú tiszteket visszahelyezik magyarországi ezredékhez.

A helyzet komolyságát jellemzi, hogy *Tisza István* nem megy anyósa temetésére, hanem az eseményekre való tekintettel tovább is Bécsben marad.

Tisza István és *Nyiri* honvédelmi miniszter különben ma reggel érkeztek Bécsbe. Szerdán *Hieronymy Károly* és *Tallián Béla* miniszterek is Bécsbe érkeznek, s pár nap múlva *Berzeviczy Albert* kultuszminiszter is hozzájuk csatlakozik. A magyar kormány bécsi tartózkodását arra használja föl, hogy az udvarnál a szokásos újévi látogatásokat elvégezze és hogy az osztrák kormány tagjaival különböző kérdésekben, így a német kereskedelmi szerződés ügyében tárgyalásokat folytasson.

Királysértés — cikkcimmel.

(Egy aradi lap sajtópöre.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

Érdekes aradi királysértési pörben folytatott most vizsgálatot a szegedi vizsgálóbíró. Az előzmények a következők:

Emlékeztet még a múlt év szeptember 24-én lefolyt parlamenti ülés, mikor a *Khuen-féle* megvesztegetési ügyeket tárgyalta a képviselőház és *Barabás Béla* azt kiáltotta bele az óriási zsbongásba:

— Megette a fene a királyi szót!

Leírhatlan kavargás támadt erre a teremben és a képviselőházban levő amaz újságírók, akik valamely nagyobb vidéki napilapnak voltak tudósítói, nyomban a telefonhoz rohantak és közölték a szenzációs eseményt.

Igy értesült a dologról az Aradon megjelenő *Függetlenség* című ellenzéki napilap is, amelynek fővárosi tudósítója: *Pintér Gyula*, szintén letelefonálta az ülés lefolyását, hogy a lap rendkívüli kiadást adhasson. A *Függetlenség* rendkívüli kiadásán a cím úgy volt kinyomatva minden idézet nélkül, hogy „Megette a fene . . .” és itt a „királyi szó” helyett más volt írva, amit lehetetlen reprodukálni a törvényes következményekre való tekintettel.

A rendőrség tudomást vett a dologról és megjelent a lap nyomdájában, hogy lefoglalja a lappéldányokat. Azonban már csak három volt a nyomdában, a többi eltűnt s a kis közlemény

kéziratát is hiába kereste a rendőrség. Az inspekciós munkatárs azt mondta, hogy az idő rövidsége miatt ő diktálta a szedni valót a szerzőknek, akik így sokkal hamarabb készen lehetnek a munkával. A közlemény szerzőjét nem sikerült kipuhatolni s így a lap felelős szerkesztőjét: *Benedek Árpádot* fogta pörbe a királyi ügyészség. *Benedek* sietett kijelenteni, hogy neki egyáltalán nincs része a dologban, mert ő főnt se volt a szerkesztőségben, amikor a rendkívüli kiadás készült. A vizsgálóbíró az ügyészség fölhívására tovább is folytatta a vizsgálatot és tanuknak megidézte a lap akkori munkatársait, akik között ott ol. *Róna Lajos*, a „Szegei Ellenzék” felelős szerkesztője is. Róna időközben Szegedre költözött és az aradi vizsgálóbíró átíratot intézett a szegedihez, hogy hallgassa ki *Róna Lajost* arra nézve, vajjon *Benedek Árpádnak* tényleg nincs-e valami része a dologban s hogy ki a cikk szerzője.

Róna Lajost ma hallgatta ki *Magay Lajos* vizsgálóbíró, aki előt kijelentette, hogy a közleménynek ő a szerzője. Előadta, hogy az eset alkalmával ő volt inspekciós és ő úgy kapta fővárosi tudósítójuktól a telefonjelentést, amint azt a címbe írta és amint azt *Barabás Béla* szájába adta a rendkívüli kiadásban. Azt mondja: kétszer is megkérdezte a tudósítótól, hogy *Barabás* hogyan tette azt a bizonyos nyilatkozatot és a tudósító mindkétszer azt mondta, amit ő a közlemény címűl kinyomatott. Ezt különben a fővárosi tudósító mindjárt másnap be is ismerte egy nyilatkozatában. A szerző egyáltalán nem akarta sérteni a királyt, különben nem e közlemény címében tette volna azt, hanem cikket írt volna ellene.

Az érdekes ügyben hamarosan befejezik a vizsgálatot és már az áprilisi esküdtbíróági ciklusban foglalkozik vele a nagyváradi bíróság, mert annak a hatáskörébe tartozik.

Harc a gyermekért.

(A Sulkowszky-Tagányi pör.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

Annak az ádáz harcnak, a mely a *Tagányi* házaspár gyermeke miatt folyik, ma játszódtott le ismét egy jelenete Arad város árvaszékénél, a mely hivatva van ítélkezni, hogy kité legyen a gyermek: az apáé, vagy az anyáé. A tárgyalás ma vette kezdetét, azonban holnap és holnapután még folytatása lesz. Ma egyelőre még csak egy tanút hallgattak ki, holnap kerül sorra *Sulkowsky* hercegnek a neje, majd a fiatal *Sulkowsky* hercegnő, *Tagányi Sándor* dr. felesége.

A ma kihallgatott tanu, *Barkasi Karolin*, a ki a *Tagányi* házaspárnál mint dajka szolgált. A tanu meglehetősen lényegtelen vallomást tett, a melynek a gyermek odaitélésénél aligha lesz szerepe. A tárgyaláson jelen volt *Steinhardt Mór* dr. tiszteletbeli főügyész, mint *Tagányi Sándor* képviselője, *Folacsek Alfréd* dr. budapesti ügyvéd *Tagányiné* képviselője és ennek aradi képviselője *Tabakovits György* dr.; megjelent *Sulkowszky Józsefné* és leánya is.

Megható jelenet volt, mikor *Tagányiné* kívánságára, hogy szeretné fiát látni, áthozták az árvaszékhez a kis gyermeket. Anyja kitörő örömmel fogadta, de az apróság szepegve, idegenkedve húzódott el tőle; nem ismerte meg. Valami különös ösztön mégis megsugta neki, hogy nem idegennel van dolga és csakhamar összebarátkozott az — édes anyjával. *Tagányiné* csókolta, ölelte és becézgetve vonta magához a gyermeket, a ki azután visszaadta az ölelést is, a csókokat is. A körülállók meghatva fordultak el és a szigorú paragrafusok embereinek is köny szökött a szemükbe. Sokáig tartott ez a jelenet. Azután megint elvitték a kis fiut haza, az apjához. Az anyja könnyezve kísérte ki a folyosóra.

Holnap *Sulkowszky* hercegnőt fogják kihallgatni. A tárgyalásokat *Jó Béla* árvaszéki ülnök vezeti. Ezeknek befejeztével azonban aligha

fog még döntésre kerülni a dolog, mert a multkori tárgyalás alkalmával az a kérdés merült fel, hogy az árvaszéknél kihallgatott tanukat meg kellene esketni vallomásukra, mivel az ilyen, megerősítés nélküli vallomások alapján nem lehet ebben a nagyfontosságú ügyben dönteni. Ha tehát a tanukat még megeskettetik, amit az árva-zék saját hatáskörében nem tehet meg, hanem kénytelen a bíróságra bízni, akkor a további eljárás nehézkessége miatt még igen hosszú ideig nem lesz kilátás döntésre.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 10. A radnai kaszinó táncvigalma (Fekete sas-vendéglő.)

Február 11. A gyoroki kaszinó hangversenynyel egybekötött táncvigalma.

Február 13. A szegény tanulókat segélyező egyesület bálja (Fehér Kereszt.) — Az aradi magyar államvasuti altisztkör táncvigalma (Vasuti vendéglő.) — A magyar szent korona országai vöröskereszt-egyletének új-aradi fiókja álarcos-bálja (Uradalmi sörcsarnok.) — A borosjenői asszonyok kalikó bálja (Kaszinó.) — A waggongyári dalkör hangversenynyel egybekötött táncvigalma (Központi Szálló.) — A magyar szent korona országai vöröskereszt-egylete glogováci fiókja táncvigalma (Nagyvendéglő.) — Az új-arad-zsigmondházi jótékonycélu Petőfi-asztaltársaság táncvigalma (Petőfi-vendéglő.) — Az aradi és csanádi egyesült vasutak futók karának táncvigalma (Szinházi sörcsarnok.)

Február 14. A haladás-asztaltársaság műkedvelői előadással egybekötött táncvigalma (Városliget.)

Február 16. Grinzigler-estély a tiszti kaszinóban.

Február 20. A Meteor aradi kerékpárklub hangversenynyel egybekötött táncmultsága (Vass-szálló.)

(=) A jótékony nőegylet estélye. Az aradi jótékony nőegylet színházi estélyének rendezősége a következő kommunikét teszi közzé: Kéretnek a tündértablóban résztvevő összes szereplő urak és urhölgyek, hogy szerdán d. u. 2 órakor a színházban tartandó próbán okvetlen megjelenni szíveskedjenek. A „Selyem Agnes” próbái holnapról fogva délután 4 órakor teljes díszletezéssel fognak naponként megtartatni. A szereplők a következők: *Popp E.-né*, *Török* nővérek, *Vajda Olga*, *Haller Ilonka*, *Beniczky Kálmán*, *Máday Sándor*, *Ruszkay József*, *Péterfy Andor*, *Momák Döme*, *György Endre*, *Szicszay Antal*, *Keller Jenő*. Csütörtök délután három órakor kéretnek a Rákóczi tablonban résztvevő közreműködők a színpadon okvetlen megjelenni. A tündértablóbeli táncosnők és táncosok szintén kéretnek naponta két órakor a színpadon megjelenni. A karban szereplő urhölgyek próbái naponta délután három órakor tartatnak meg a színházi zeneteremben.

(=) Szegény tanulók tombolája. Az Aradi szegény tanulókat segélyező egyesület jótékonycélu tombolát akar rendezni, amelynek megengedése iránt a város utján a belügyminiszterhez fordult. A belügyminiszterium leirt a városhoz, hogy a tombolát engedélyezi.

(=) Két multság. Két multság esett a farsangnak tegnapi vasárnapjára: mindakettő sikerült, vidám volt.

A bérkocsi-tulajdonosok szaktársulata a Vass-szálló nagytermében tartotta a multságát, a mely minden tekintetben kielégítette az igényeket. A multság rendezősége *Jankovits György* elnök vezetésével buzgólkodott. A megjelentek között volt több nótabilitás, *Müller Károly*, a függetlenségi párt elnökével élükön. A jelen volt hölgyek névsora ez:

Asszonyok: *Békési Gyul-né*, *Puterityné*, *Jéger-né*, *Kertész-né*, *Vank-né*, *Szkorcsics-né*, *Konkolyné*, *Borzané*, *Szász Dénes-né*, *Nyitrai-né*, *Lőrincz-né*, *Csanadáné*, özv. *G. ragoj-né*, *Turzóné*, *Jovánov-né*, *Simándáné*, *József Illés-né*, *Svekné*, *Kovács-né*, *Moskovics-né*, *Bartok-né*, *Madarás-né*, *Ritók-né*, *Lam-mertné*.

Leányok: *Ivén Etelka*, *Konkely* nővérek, *Valent Erzs*, *Prusek Juliska*, *Lőrincz* nővérek, *Varga Mariska*, *Garagoj Juliska*, *Ritók Róza*, *Nagy Erzs*, *Skogyel Teréz*, *Szász Rozika*, *Juszovrak Annus*, *Nideczki Mariska*, *Kovács Éva*, *Muszurak Annus*, *Rozmis Teréz*, *Jankevics Juliska*, *Reisz Mariska*, *Lam-mert Mari*, *Pánye Juliska*.

A borbély és fodrász-íjűség a Központi szálló nagytermében rendezett mulatságon vigadt. A vendégek sorában az önálló mesterek nagy része is megjelent. A mulatságon a következő hölgyek vettek részt:

Leányok: Fodor Ilonka, Markovits nővérek, Hemmert Lujza (Kurtics), Szalkai Annuska, Domsitz Regina, Villang Teréz, Haffer Anuska, Meroz nővérek, Rónai Berta, Issekutz Mariska, Arbelán Róza, Csernászki nővérek, Tozyerán Vilma, Sztarizska nővérek, Budás Mariska, Brunner Klára, Páskál Róza (Lippa), Balázs Erzsike, Kontos Irma, Szlatki Janka, Lemann Mariska, Cseke nővérek, Högye Juliska, Pománcz Vilma, Hirsch Gizella (Paulis), Bajnok Erzsike, Hangai Viktória.

Asszonyok: Reinhart Antalné, Kristóff Györgyné, Csernyánszky Vilmosné, Joó Istvánné, Pausenvein Jánosné, Hornyák Valentiné, özv. Brunner Ferencné, Páskál Lajosné (Lippa), Balázs Jánosné, Kontos Jánosné, Cseke Ferencné, Parti Vilmosné, Pománcz Miklósné, Georgiádesz Kálmánné, Georgiádesz Istvánné, Markovits Miklósné, Szalkai Mártonné, Domsitz Jánosné, Villang Károlyné, Haffer Mihályné, Ungurán Lászlóné, Rónai Lászlóné, Fischer Jánosné, Issekutz Mártonné, Burger Gertrudné, Ursz Radóné, Bengész Lajosné, Mihály Vazulné.

(=) Az arad csanádi egyesült vasutak futókara február hó 18-án a színház épület alatt lévő Kánya Géza-féle sörccsarnok helyiségében, az Aradon felállítandó Kossuth-szobor alapjára zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti díj: Személyjegy 2 korona. Családjegy 3 korona. Felülfizetések köszönettel vétetnek. A tánc kezdete este 8 órakor.

(=) Az ujszentana-i polgári kör e hó 6-án a Zimerman-féle vendéglő helyiségében, könyvtára javára álarcos bálát rendezett mely minden tekintetben fényesen sikerült. A jelen volt hölgyek a következők:

Asszonyok: Adelmann Károlyné, Alfandry Jakabné, Adelmann Józsefné, Adelmann Ferencné, ifj. Adelmann Ferencné, ifj. Adelmann Józsefné, Adelmann Andrásné, Ackermann Autalné, Böhm Lajosné Kovaszina, Bérczi Lajosné, Bleizefer Antalné, Demkó Károlyné, ifj. Demkó Istvánné, Eberlein Józsefné, Gruoer Hermanné, Gantner Jánosné, Gantner Károlyné, Germann Károlyné, Gregor Jánosné, Henny Sándorné, Hiller Jakabné, Horáth Györgyné, Kishalmy Ferencné, Kreitler Józsefné, Keleméri Béláné, Marksteiner Péterné Világos, özv. Marksteiner Antalné, Meichin Antalné, Partos Izabella, özv. Pasztercsák Jánosné, Scherer Jánosné, Scherer Emma, Schwarz Márkusné, Scherer Viktorné, idsb. Scherer Károlyné, Szilbereisz Jakabné, Tomori Mihályné, Elek, idrb. Werner Adolfné, ifj. Werner Adolfné, Zimmermann Adámné, Zimmermann Károlyné.

Leányok: Adelmann Olga, Adelmann Rózsika, Bérczi Etelka, Böhm Rezsina, Bleizefer Anna, Demkó nővérek, Henigesz Valéria, Kummer Lujza, Kishalmy Margit, Kreitler Millie, Muzslai Katinka Arad, Marksteiner Rózsika Világos, Murányi Magda Simánd, Martics Lujza, Pasztercsák Ilonka, Pavlovits Margit, Scherer Paula, Schwarz Rózsika, Szabó Aranka, Totterer Róza, Vajda nővérek, Weisz Rózsika Simánd, Zimmermann nőv., Zimmermann Anna.

A miniszterelnök gyásza.

(Tisza Lászlóné meghalt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 8.

Tisza István miniszterelnököt, azalatt, a míg a politika égető kérdései Bécsbe szölitették, súlyos gyász érte: anyósa, özv. Tisza Lászlóné, a ki nagynénje is volt a miniszterelnöknek, az éjjel Besztercén meghalt.

Tisza Lászlóné már régebb idő óta beteg, de állapota körülbelül egy hete súlyosodott, a mikor leánya, Tisza Istvánné ágyához sietett. Pénteken a Bécsben időző miniszterelnököt is távirattal Besztercére hívták, a ki el is utazott, de már vasárnap Budapestre ment, hogy részt vegyen a rendkívüli minisztertanácson. Ma, Bécsben, a delegáció ülése alatt vette a táviratot Tisza, a mely anyósa halálát tudatja. A miniszterelnöknek elsőül Pttreich hadügyminiszter fejezte ki részvétét.

Hollósi Otilia volt a leányneve az elhunyt matrósnak. Tisza Lászlónak, Tisza Kálmán fivérének, a szabadságharc egyik hőseinek volt a felesége. Házasságukból öt gyermek született. Ilona a mostani miniszterelnöknek, Tisza Istvánnak felesége; Etelke Zeyk Károlynak, Jolán Bethlen Pál besztercei főispánnak, a kinek házában Tisza Lászlóné utolsó éveit töltötte, s a kinek a halál érte, s a legfiatalabb, Anna, Sándor János belügyi államtitkárnak felesége.

Tisza István Bécsből táviratilag tette meg a temetés iránt a szükséges intézkedéseket, de maga nem vehet részt azon.

Az utcai harc évfordulója.

(Arad kegyelete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

Arad város halás polgársága lélekemelő ünneppel ülte meg annak a maroknyi hős csapatnak a napját, amely most ötvenöt esztendeje Asztalos Sándor hősi bátorsága folytán üldözöttből üldözővé alakulva, kiverte Arad falai közül a rác és osztrák seregket. A házakon, a nyilvános épületeken gyászlobogók lengtek az utcai harcban elesett hősök emlékeztetésére, és az egész polgárság sietett a kegyelet tartozó halálját leróni a város megmentői iránt.

A délelőtti órákban a minoriták templomában ünnepélyes gyászistentisztelet volt az elhalt félistenek emlékére. Ennek befejeztével a polgárság kivonult az ó-temetőben levő sírhelyhez, amelyben az elesett vitézek nyugszanak. A menetben *Institóris* Kálmán polgármester vezetése alatt részt vett a város egész tisztikara és az öreg honvédek is. A sírnál az aradi tanítóképző énekkara elénekelt a Himnuszt, majd Szondy János tanár és Harmat Sándor tanítójelölt tartott beszédet; az utóbbi letette a sírra a testületileg megjelent *Asztalos Sándor asztaltársaság* koszorúját. A lelkes beszédek elhangzása után a tanítóképző énekkara elénekelt a Szózatot, mire a menet elvonult a temetőből.

A délután folyamán a város önzagazgatási bizottságában nyilatkozott meg a kegyeletes érzés. Itt ugyanis Barabás Béla dr. azt az indítványt tette, hogy a bizottság örökítse meg jegyzőkönyvében az utcai harc ötvenöt éves évfordulójának emlékét, amely indítvány a bizottság egyhangú helyeslése közben elfogadott.

Az esti órákban az *Asztalos Sándor társaság* tartott a hősök emlékeztetésére ünnepélyes közgyűlést. A gyűlést Söfalvi György elnök nyitotta meg a szabadsághősöket dicsőítő beszéd kíséretében, amely után Asztalos Sándor arcképének leleplezése következett. Ez megelőzően Harmat Sándor szavalt a sok tüzzel és érzéssel Pósa Lajosnak „Asztalos Sándor” című költeményét.

Varjassy Lajos helyettes polgármester tartotta az ünnepi beszédet. Mi magyarok, — ugymond — hőseink tiszteletében sok mulasztást követtünk el és minden aradi polgár örömmel gondol arra, hogy Arad városa az első között van, mikor meg kell fizetni azt a tartozást, amelylyel adósak vagyunk a mi hőseinknek. Ha szobrot még egyelőre nem is emelhetünk Asztalos Sándornak, de tiszteletünk, hálaunk jelképeként megfestettük az arcképet. Hulljon le a lepel!

Erre leleplezték az arcképet, amely Asztalos Sándort honvédszázadosi egyenruhájában ábrázolja. A kép Balla Frigyes aradi festőművész értékes munkája; a művész teljesen ingyen

festette meg e képet, amely úgy erőteljes rajzánál, mint művészi kivitelénél és finomságainál fogva rászolgál az elismerésre.

A kép leleplezése után a társaság Varjassy Lajosnak a beszédért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott, Bulla Frigyes és Vidalovics Izidort (aki a kép keretét ajándékozta) jegyzőkönyvi köszönete kifejezése mellett alapító tagjává választotta. Ezután Söfalvi elnök adta át szép beszéd kíséretében Varjassy Lajosnak a társaság védnöki oklevelét, amit Varjassy meghatva köszönt meg, hangsúlyozva, hogy amilyen szeretettel, lelkesedéssel és hazafisággal viselte szíven atyja Aradvárosának érdekeit, olyan igaz érzéssel van ő is szülővárosa iránt. Seifert Jánost, aki az oklevél keretét faragta, alapító tagnak választották.

Ezután az Asztalos Sándor társaság egyesületi ügyeit intézték el, miközben elhatározta a társaság, hogy megkeresi a várost, hogy a hősök sírját örökös sírhelyisé tegye, és hogy a február 8-iki ünnepélyekre évente 100 koronát szavazzon meg. Megkeresi a *Kölcsey*-egyesületet is, hogy ezt a napot együttesen üljék meg.

Az ülés befejeztével Barabás Béla dr. tartott magas szárnyalású beszédet, mely után a jelen voltak felállva elénekelték a Himnuszt. Beszéltek még: Müller Károly, Szondy János, Szikszay Antal, Nagy Kálmán, Varjassy Lajos, és végül ismét Szondy János, aki az agg honvédek szomorú helyzetét ecsetelte. Ennek hatása alatt elhatározta a társaság, hogy megkeresi Arad vendéglőseit és jótékony egyleteit, hogy azon agg honvédeknek, kik nem tudnak megélni, adjanak ingyen ételt. Ezzel az ünnepes ülés véget ért.

HIREK.

— **Kristóffy József főispán beiktatása.** Szatmár vármegye új főispánját, Kristóffy Józsefet, e hó közepe táján fogják fényes ünnepek keretében hivatalába beiktatni. Nagy László alispán és Pap Géza szatmári polgármester tegnap beszélték meg a beiktatási ünnepség részleteit és abban állapodtak meg, hogy a vármegye február hó 18-án iktatja be Kristóffy Józsefet, Szatmár város pedig február hó 20-án, a mikor is a város közönsége diszközgyűlést fog tartani. Az ünnepekre úgy a vármegyében, mint Szatmár városban nagyban folynak az előkészületek.

— **Tisztelgés a főkapitánynál.** Vasárnap délelőtt a Ségva külvárosi lakosok Szántó Lajos és Lantos Miksa községi iskolai tanítók vezetése alatt tisztelegtek Sáriót Domokos főkapitánynál és üdvözölték az alkalomból, hogy a király a Ferencz József rend lovagkeresztjével tüntette ki. A küldött-ég tagjai ez alkalommal megköszönték neki a külvárosi lakosság nevében mindazon üdvös intézményeket, melyeket a főkapitánynak köszönhetnek. Többek között neki köszönhetik a Ségva külvárosban nemrég felállított magyar iskolát is és meg számos intézményt.

— **Uj törvényszéki elnök.** A király Bary József nagyváradi ítélőtáblai bírót a nagyváradi törvényszék elnökévé nevezte ki.

— **A Füredi-árváknak Bing Hugó ur a mai napon 20 koronát küldött hozzánk Füredi-árvák részére.** Legutóbbi kimutatásunk 435 kor. 50 fillér volt, eddigi gyűjtésünk összege tehát 455 kor. 50 fill.

— **Az aradhegyaljai motoros vasut végrehajtó bizottsága vasárnap délelőtt Lócs Rezső elnöklésével ülést tartott.** Az ülést megnyitva, az elnök a jegyzőkönyv vezetésével Avarffy Géza és Illés Zsigmond végrehajtó-bizottsági jegyzőket bízta meg, aztán jelentést tett a bizottság eddigi működéséről. A vasut részvényeire eddig 1400 jegyztetett, míg 1100 részvény aláírása és a költségek hozzájárulása még hátra van. A jelentés alapján a gyűlés meg-

bizta Lócs Rezső elnököt, Avarfy Géza, Kocsis Lajos, Péterffy Antal, Schwartz Jenő és Páris Lajos végrehajtóbizottsági tagokat, hogy a vállalkozóval az ideiglenes szerződést megköthessék, amely azonban a társulatot végleg nem kötelezi. Schwartz Jenő dr. hosszabb előterjesztés kíséretében azt indítványozta, hogy egy bizottság választassék, a mely a hatóságok fejével, kereskedelmi testületek és iparhatóságoknál tegye meg a lépéseket aziránt, hogy ezen motoros vasut a községek szempontjából is mentő előbb létesíttessék. Az indítványt elfogadták. Tóry Gergely budapesti gépészmérnök ezután a motoros vasutakról és az arad-hegyaljai motoros tervéről tartott hosszabb előadást. Végül Balogh István javaslatára az elnökségnek eddigi buzgó működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

— **Házasság.** Fényes esküvő folyt le vasárnap délután négy órakor az aradi zsidó templomban. Schreyer Viktor, a budapesti Leszámitoló- és pénzváltó bank tisztviselője esküdött örök hűséget Löffler Margit kisasszonynak, Löffler Jakab aradi tekintélyes fakereskedő bájos leányának. Az esküvőn nagyszámu, díszes közönség volt jelen, amely a templomot zsúfolásig megtöltötte. A szertartás alatt az énekkar nesz dalokat énekelt, Krausz Jónás rabbi helyettes pedig emelkedett hangon a kíséretében adta össze az ifju párt. Este a Fehér Keresztben díszes lakoma volt, s a fiatal pár nászutra ment.

Kornis Izsó, az „Adria“ biztosító társaság aradi főügynök-égnének tisztviselője tegnap délután, az ipartestület nagytermében tartotta esküvőjét Bleyer Rózsika kisasszonnyal, Bleyer Adolf leányával.

— **Kitüntetett fősolgabíró.** A király Sztraka Györgynek, Békés vármegye nyugalmazott fősolgabírájának, a közszolgálat terén szerzett érdemei elismerésül a Ferencz József rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Halálozások.** Mayer Ede, az aradi kereskedővilágnak és zeneéletnek általánosan ismert rokonszenves tagja, vasárnap délelőtt váratlanul elhunyt. Az aradi filharmonikus egyesületnek egyik legielősebb tagja volt s rajongott a zenéért, a melyet maga is művelt. Kedden délután fél három órakor a Rákóczi utcai gyász házból temetik. Berwaldszky Ferencné szül. Ditrői Tenkely Erzsébet Eleonóra élte 48-ik évében Pankotán elhunyt. Grósz Sándorné szül. Riesz Leonora 54 éves korában elhunyt. Temetése Lippán nagy részvéttel ment végbe. Jelenek Miksa temesmegyei főlevéltáros 55 éves korában meghalt. A boldogult fiatalabb éveiben Edelsheim-Gyulay hadparancsnok aradmegyei uradalmainak tisztartója volt.

— **Az óvártéri vásártér.** Az óvártéri vásártér az utóbbi években teljesen használhatatlanná vált. Miután a város forgalma megköveteli, hogy ez az állapot ne tartson sokáig, a tanácsnáz ma előterjesztés tételt a vásártér használható állapotba való helyezése iránt.

— **Aradmegyei ügy a közigazgatási bíróság előtt.** A szőlőszüretelési községek szülészövetségével szombaton foglalkozott a közigazgatási bíróság. Zászó Parthenie és társai azon okból kérték a választás megsemmisítését, mert a képviselőtestület tagjai csak a választást megelőző nap este hívták meg a közgyűlésre. Miután azonban az iratok mellett levő, május 4-én kelt meghívó azt tanúsítja, hogy a május 9-én tartott közgyűlésre a képviselőtestület összes tagjai meghívottak, olyan képviselőt pedig, aki a megjelenésben amiatt lett volna akadályozva, hogy az értesítést állítólag későn vette, panasziók meg sem nevezik: a bíróság ezen kifogást figyelembe vehetőnek nem találta, s azért a törvényhatóságnak a választást helyben hagyó, fent idézett határozata ellen irányuló panaszt elutasítja.

— **Alkoholellenes fölölvásás.** Az Aradon megindult alkoholellenes mozgalom, a melynek sikerén Auszterweil László dr., Horváth Kornél dr., Nagy Sándor és Posgay István dr. buzgólkodnak, a közeli napokban érdekes eseménnyel lesz gazdagabb. A Good Templar páholy, ezen

nagy hírű, nemzetközi alkohol-ellenes szövetségnek hamburgi tagja, Eplinius, a ki legbuzgóbb agitátora a szövetségnek, nagyobb magyarországi körútjában Aradra jön, s itt fölölvásást tart az alkohol ellen való küzdelem eszkozeiről. Eplinius ur szerda délután érkezik Aradra és még szerda este tartja fölölvásását. A fölölvásást az aradi alkoholellenes mozgalom főnt említett vezetői rendezik, s arra a nagy közönséget is meghívják. A fölölvásó érdekes személye, s az előadásnak kiválóan közérdekű volta bizonyára sok hallgatót fog vonzani.

— **Eljegyzés.** Fritz Béla aradi posta és táviró-tiszt eljegyezte Bienenstock Irma kisasszonnyal, özv. Bienenstock Sándorné urnó leányát. Zámon.

— **A kettős szerelmi dráma áldozatai.** A szombat délután történt szerelmi dráma áldozatai a közkörházban fekszenek. A gondos ápolás folytán mindketten a javulás útján vannak, és remélhető, hogy egyikük sem fog meghalni.

— **Az anyakönyvvezetők köréből.** A belügy ministerium vezetésével megbízott m. kir. ministerelnök Arad vármegyében a miskai anyakönyvi kerületbe Kirilovics Lajos közgyámot, a születési és halotti anyakönyvek vezetésére szülő hatáskörrel, anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki.

— **A kávéházak zavargói.** Nagyváradról jelentik, hogy ott ma hajnalban zúllott mesterlegények három kávéházban óriási botrányt csináltak. Az Erzsébet kávéházban ottak ittak, üvegeket, lámpákat törtek össze és fizetés nélkül távoztak. Az Újvilág kávéházban ugyancsak minden fizetés mellőzésével duhajkodtak, és ezután nagy lármával bevonultak a Lloyd kávéházba, ahol nagy közönség szórakozott. Itt is lármázni kezdtek. A kávécsendre intette őket, mire egyszerűen felpoforták; a pincér erre kiutasította őket, amire ők revolver és kőrántással feleltek. A kávéházban óriási pánik támadt; a közönség elmenekült. Ezután a vig társaság alapsan eldöntötte a kávést és a pincéret, míg végre a rendőrség, mely ezen aktus után megérkezett, nagyneműn feloszlatta őket. A nyomozást megindították.

— **Országos szocialista kongresszus Csabán.** Az újjászervezett szocialista demokrata párt, amely Mezőfi Vilmost vallja vezérének, Békés-Csabán tartja ezidei országos kongresszusát. Az országos gyűlés husvét vasárnapján lesz és részt vesz benne Mezőfi Vilmos is.

— **Halalos párbaj Uj-Szt.-Annán.** A B. H. vasárnapi számában szenzációs hírt olvasunk. Arról szól a rövid közlemény, hogy Uj-Szt.-Annán szombaton párbajban agyonlőtték az ottani segédjegyzőt. A hírcske, melylyel a B. H. nyilvánvalóan megirafálták, szó szerint így hangzik:

Az aradmegyei Uj Szt.-Annáról jelentik: Vész ügyvédjelölt és Kolosvári segédjegyző között végzetes pisztolypárbaj volt tegnap. A második golyóváltásnál halva rogyott össze Kolosvári; ellenfelének golyója a fejébe furdott. A párbajra szóváltás és tetlegesség adott okot.

Erre a közleményre uj-szt.-annai tudósítónk, akit telefonon megkérdeztünk, az alábbi megjegyzéseket teszi: Tényleg volt itt párbaj, de még a múlt hét keddjén. A szóban forgó segédjegyző Kaszás Béla, az ügyvédjelölt pedig Venter, ezek azonban nem pisztolyra, hanem kardra verekedtek. Kaszás a jobb karja felső részén 8 cm. hosszú vágást kapott; ellenfelétetlen maradt. Kaszás sérülése igen jelentékeny.

— **Munkásképző előadások.** A munkásképző előadások sorát vasárnap délután ismét két sikerült előadás növelte. A belvárosi előadás egészen 1848. február nyolcadika emlékeztetének volt szentelve. A szorongásig megtelt teremben a waggongyári dalkör nyitotta meg a

műsort Zoltai Máttyás tanár, karmester vezetése alatt szabatosan énekelt, magyar dalokkal. Majd Berecz Károly tanár mondott lelkes, és emelkedett hangon beszédet a hírs utcai harcokról, Asztalos Sándor és Boczkó Dániel hősi fegyvertényeiről, melylyel Aradot a martalócoktól megmentették. Majd egy fiatal iparossegéd: Sipos Jenő szavalta nagy hatással Ábrányi Emil egy hazafias versét, a mire a waggongyári dalkör tüzes, hazafias indulóval zárta be a műsort. Ugyanekkor az Erzsébet-utcában Illés Zsigmond, az Arad és Vidéke segédserkesztője a legaktuálisabb témáról beszélt: Oroszország és Japán háborújáról. A nagy gondal és kitűnő áttekintéssel megszerkesztett előadás a most kitört háboru oksit teljes világossággal állította a hallgatók elé, akik tünnető tapsokkal köszönték meg a szász tárgya mellett is élvezetes ismertetést.

— **A kosaras asszonyt letartóztatták.** Mayerne-Schlésinger Janka, az uri sorból az erkölcsi posványba süllyedt asszonyt újra letartóztatták. Most nem a kosaraskodás miatt, melyért nálunk ült, hanem sikkasztásért. — A kosaras asszony, a kit férjétől jogerősen elválasztottak, Bécsbe ment s ott élésködött. Előbb egy szállóban szobaasszony lett, majd pénztárkezelői állást kapott valahol. Hanem itt se becsülte meg magát: sikkasztott. A bűne kiderült s a bécsi rendőrség letartóztatta.

— **Rendőrök és tüzoltók ruhája.** A város gazdaságsszéke ma délelőtt Varjassy Lajos polgármester-helyettes elnöklésével tartott árlejtést a rendőrlégénység és tüzoltóság részére beszerzendő egyenruhákra. Az egyenruhák szállítását Schaffer Henrik jónévű egyenruha- és férfiszabó cég kapta meg.

— **Merénylet egy rendőrfőnök ellen.** Zágrából táviratozzák: Ma több részeg tüzér összeköszött a rendőrökkel, akikkel valósgos kis csatát folytattak. A verekedés közben egy tüzér a rendőrfőnököt úgy föbe ütötte, hogy az eszméletét vesztette.

— **Elítélt nemzetiségi izgató.** Pozsonyból jelentik, hogy az esküdtszék Babka Györgyöt, a ki sajtó útján elkövetett nemzetiség elleni izgatással volt vádolva, bűnösnek mondta ki és három napi fogház és husz korona pénzbüntetéssel sújtotta. Az ügyész s a vádlott felebbezték.

— **Letartóztatott pénzhamisítók.** Eszékről jelenti egy távirat: A csendőrség a szerémségi O-Pádua községben három tagu pénzhamisító áandát tartóztatott le. A banda Opacsics nevű gazdával, minden csütörtökön jött össze és tömédek őt és huszkoronást hamisított. Letartóztatottak Borcsics Krisztinát és István nevű flát, a ki kereskedelmi iskolai tanuló. Azt hiszik, hogy a pénzhamisítók Belgrádban és Mitrovicában értékesítették gyártmányaikat.

— **Köszönetnyilvánítás.** Herbstein C. urnó a Meyer Ede ravatalára szánt koszoru megváltása fejében 10 koronát adományozott az Aradi Kereskedők Köre Erzsébet segítő alapja javára. Az adományért ezután is köszönetet mond Hegyi Albert alelnök, az Erzsébet-segítő alap gondnoka.

— **Farsangi kedvezmények.** Arról ismeri a közönség a Porter-céget, hogy mindig valami újítással lép elő a kereskedői világban. Így mostanában azzal teszi magát ismét kedveltebbé a közönség előtt, hogy a farsang idejére az összes árucikkekre új, meglepően mérsékelt árakat szabott ki. Aki tehát ez idő szerinti Porter Vilmos nagy áruházában a Szabadságtéren vásárol, az nagyon olcsón jut mindenhez. Cipők, kalapok, ingek, női fehérnemű, kötők, legyezők, illatszerek, harisnyák, fűzők, diszmués játékaruk, uti eszközök, porcellán áru: szóval minden cikk ugyszólván beszerzési áron kapható. Aki barátja az igazán olcsó bevásárlásnak, nem fogja elmulasztani ezen alkalmat.

— **Az aradi takaréks és segélyegylet mint szövetség.** (Petőfi-utca 1.) f. évi február 10 től kezdve mindenkor d. u. 8—5 ig a felszámolás alatti 17 ik évjárulat egy törzsbeletjeért 156 koronát és 18 korona osztalékot fizet az igazgatóság.

— **Szoba illatok a legfinomabb minőségekben.** 1 üveg 70 fillér Vojtek és Weisznál Aradon. 44

SPORT.

+ A turistae-gyűlés közgyűlése. Az Arad-hegyvidéki Turista Egyesület vasárnap délelőtt Tedeschi Viktor elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott. Az elnöki megnyitó után, az egyesület az alapszabályok több módosítását határozta el. Kimondotta, hogy az Arad-hegyvidéki Turista Egyesület hivatalos címét az Aradi Turista Egyesület címmel cseréli fel és rendes évi közgyűlést nem június, hanem január hónapban fogja a jövőben megtartani. Kirle Antal pénztáros az egyesület vagyoni állapotáról tett jelentést, a melynek adatait örvendetes tudomásul vették. Végre, Schmidt Gyula korelnök vezetésével, a tisztújítást tartották meg, a következő eredménnyel:

Elnök: Tedeschi Viktor, társelnök Péterffy Antal, I. alelnök Lejtényi Sándor, II. alelnök Schmidt Gyula, főtitkár Szilágyi György, ellenőr Kell Lajos. Igazgató Schmid János dr., titkár Spiroch Lajos, jogzó Ritt Gyula, gazda Nagy Sándor, pénztáros Kirle Antal, ügyész Lukács Lajos dr., mérnök ifj. Nachnébel Ödön, orvos Austerweil László dr. A választmány tagjai a központban: Steinitzer Jenny, Drescher Gizella, Alt János, Blascha Ernő, ifj. Bogán Károly, Buja Sándor, Bund Henrik, Cziráky Alajos, Dálnoki Nagy Lajos, Ditrichstein Bernát, Fersch Ödön, Feszler Károly, Papp Lajos, Szabó István, Gebhart István, Grallert Rezső, Gregus István, Inokai Tóth Lajos, Kara Győző, Keresztes Arzén, Kormos Sándor, Kosinszky Viktor, Kressz Károly, Laboda Ferenc, Palotay Antal, Boros János, Párcan János, Reinhart Kálmán, Reiniger A. S., Rihmer János, Szanthó Mihály, Szeredy Gyula, Sztojka József, Thómes Rezső, Varga Imre, Varjassy Lajos, Visontay Kálmán, Záray Ödön, Gyömbér István. A vidéken: Szabó Aranka, Uj Szt. Anna Ajtay Sándor Gurahonc, Bleier Armin Gurahonc, Haller Imre Magyar-Pécska, Kuncz János Tauc, Maurer Károly Nagy-Kanizsa, Leinwatter Gyula Borossebes, Mairowitz Emil Borossebes, Rényi Miklós Gurahonc, Seidner Miklós Soborsin, Seidner Rezső Berzova, A számvizsgáló-bizottság tagjai: Fischer Antal, Lamzer János, Szilárd Győző.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Folytatolagos sorrendje az Arad szab. kir. város törvényhatóság bizottságának 1904. évi február hó 10-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

24. A m. kir. belügyminister intézkvénye, melylyel a kövezési költségek fedezéséhez szükséges összegnek a városi alapokból való kölcsön vétele iránt hozott határozatot jóvá nem hagyja. 25. Az aradi polgári takarékpénztár kéri annak igazolását, hogy a Salacz Gyula-utca közteréből lett megnyitva. 26. A polgármester előterjesztése a szennyvíz-szűrő telephely kibővítéséről. 27. A tanács javaslata az 1904. évi közeveti sorrend megállapítása tárgyában. 28. Az aradi és csanádi egyesült vasutak kérvénye a műhelytelep kibővítéséhez a kalász-utcából 203 és simándi-utból 585 négyzet öl terület átengedése iránt. 29. A tanács jelentése a szennyvízcsatorna hálózatnak kiterjesztése esetén a vízvezeték vízárak leszállítása iránt elrendelt tárgyalás eredményéről. 30. Az aradi vízvezeték művek részvénytársasága bejelenti, hogy a vízárakat 1904. évi január 1-től a szerződés 7. §. alapján 5 százalékkal leszállítja. 31. A tanács jelentése a siketnoma iskola tervezett áthelyezése tárgyában az aradi siketnoma iskola igazgatóságához intézett vallás és közoktatásügyi ministeri rendeletre. 32. A tanács bemutatja a Dobó István-utca szabályozási tervét. 33. A tanács jelentése Czukor Lászlóval a város részére 1904. éven szükséges fenyő és tűzifa anyagok szállítása és Szabó Alberttel az üveges munkák teljesítése iránt kötött szerződést jóváhagyás végett. 34. A tanács jelentése a városi szin és bérház épületben Vajda Benő és Lengyel Tivadar által bérelt lakások bérelt lakások berletének meghosszabítása iránt. 35. U. u. Krecz Szávával a közlegelőheli 20. számú 5 hold föld haszonbérlete iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 35. A pénzügyi bizottság javaslata a városi alapokból kölcsön képen adott összegek utáni kamatoknak leszállítása iránt. 37. Aradmegye és Arad sz. kir. város főispánja beterjeszti a város tisztviselőinek tevékenysége

főlött 1903. január 12-én tartott számonkérő székeli el. árasról felvett jegyzőkönyvet. 39. A tanács beterjeszti a cselérendtartásról alkotott szabályrendeletet. 38. Gyömbér Péter rendőr őrmesternek nyugdíj iránti kérelme. 40. Özv. Radován Döméné nyugdíj iránti kérvénye.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Néhány megjegyzés

a jövő évi utca kövezések tanácskozásához.

A városi tanács a napokban tárgyalta és megállapította a jövő évi utcakövezésekre vonatkozó passzust, amely alkalommal egyes bizottsági tagok kisebb-nagyobb panaszokat hallattak egyes utcák járóiról. Bátorkodunk ezek után mi is, a Fa-utca környékén lakó háztulajdonosok panaszainkat előadni azon reményben, hogy a tekintetes szerkesztőség helyet fog adni szavunknak teccs lapjában.

Mi, akikkel a városi tanács oly mostohán bánik, mintha nem is Aradhoz, hanem Mikalához tartoznánk, méltányolni tudjuk említett bizottsági tagoknak a Kis-körut, valamint a fa- és fémipariskola környékének egyes átjáróira tett megjegyzéseit. Csak abba az egybe nem tudunk belenyugodni, hogy mért éppen csak ott nem lehet keblemelenségek nélkül átjutni egyik utca oldalról a másikra, ahol az utcák mégis csak kövezve vannak?

Hiszzen mi örülnénk, ha sáros cipővel át tudnánk kelni egyik utca oldalról a másikra, de a mi sártengerünkön át ez már életveszélylyel jár és ezért tanácsosnak is tartjuk az átkelésről vagy egyáltalában lemondani, vagy pedig ha okvetlenül szükséges, úgy a Boros Béni-térig kimenni és ekként jutni a túloldalra. Csak hogy a Fa-utcában még ez sem olyan könnyű dolog! A háztulajdonosok ugyan szakadatlanul javítják az utakat, de azok néhány nap alatt megint tönkre vannak téve, mert az arra járó csürhék és nyájak is a járdákon hajtatnak, nehogy a sárban rekedjenek.

És a volt Spielmannház mellett (mely jelenleg egyik helybeli pénzintézet tulajdona) oly elhanyagolt a járda, hogy csak a legnagyobb erőmegfeszítéssel és bokáig sárosan lehet kijutni, pedig ezt a rövid utat ki lehetne javítani, ha nem is kövezéssel, úgy legalább néhány kocsi homokkal, ami nem kerülne vég-eredményében egy vagyonba.

A környékbeli háztulajdonosok már melesztettek ilyen némű kérdésekben többrendbeli küldöttségeket a mérvadó fórumokhoz, de úgy látszik, ott még mindig nem akarják belátni, hogy a Fa-utca nemcsak, hogy nincs Mikalának, hanem Arad kellő közepében van, még pedig a büszkeségünkre vált fő-ut mellett. Ha egy idegen a vasut felől Aradra jön, akarva, nem akarva látnia kell a Fa-utcában elterülő sártengert, mely az egész környéket elnyeléssel fenyegeti. Tessék csak egyszer megpróbálni az átkelést vagy kijutást a mostani időszakban.

Kérjük mindazokat, kik feletti állításainkban kételkednének, egy próba sétát tenni vezetett utcán végig és meg vagyunk győződve hogy nem tuzással, hanem szerénykerdással fogunk vádolni.

A Fa-utca néhány háztulajdonosa.

NAPIREND.

Február 9. Kedd. Róm. kath. naptár: Alex. Ciril. — Protestáns naptár: Alex. Ciril. — Görög-keleti naptár (Január 27.): Krizost. — A nap két 7 óra 3 perckor, nyugszik 4 óra 54 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekllyemuseum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, elvélve csapadék.

Február 9. Az aradi vöröskereszt-egyesület közgyűlése délután 4 órakor (Városház.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

W Pankota. Józsv sorsjegyei nem nyertek. A folyó évben május és november 15-en lesz újabb húzás.

* Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 8.

Dehtőzsde. Buzakínalat kielőgő, a vételkedv javult. Szilárd irányzat mellett, 23.000 métermássa került forgalomba, 3 fillérig drágább áron. Egyéb gabonaművek tartóttak. Időjárás derült.

Esti tőzsde. Berlin 1 $\frac{1}{2}$, Páris 35 magasabb.

Zárulat 12 órakor:

Buza áprilisra	7.89—7.90
Buza októberre	7.70—7.71
Rozs áprilisra	6.57—6.58
Rozs októberre	6.51—6.52
Zab áprilisra	5.50—5.51
Zab októberre	5.53—5.54
Tengeri májusra	5.29—5.30
Tengeri júliusra	5.41—5.42
Repce augusztusra	11.30—11.40

Zárulat 5 órakor:

Buza áprilisra	8.01—8.05
Buza októberre	7.80—7.81
Rozs áprilisra	6.68—6.69
Rozs októberre	—
Zab áprilisra	5.56—5.57
Zab októberre	—
Tengeri májusra	5.33—5.34
Tengeri júliusra	—
Repce augusztusra	11.30—11.40

Zárulat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	664.75
Magyar hitelrészvény	750.—
Leszámitóbank részvény	438.—
Rima-Murányi vasmű részvény	483.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	664.75
Közuti vasut	595.—
Városi villamos vasut részvény	321.—

Szeszüzlet.

— Február 8. —

Mai jegyzések: Kész árú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott mosók 12:80—13:— korona mmásánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Február 8. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 118—120 fillérig; öreg közep páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 121—122 fillérig; fiatal közep páronként 251—320 kilogramm sulyban 121—122 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm sulyban 120—121 fillérig.

IDEGENEK ARADON.

— Február 7. —

Fehér Kereszt szálloda. Varga Lajos pincér Szombathely. — Kalan Simon kereskedő M. Sziget. — Dr. Plaahy György ügyvéd Budapest. — Paul Bálint ügyvéd Debrecen. — Osdohary Péter birtokos. — Nagel Ernő utazó Budapest. — Hollaky Imre birtokos Déva. — Kardos Miklós utazó Budapest. — Borgenuhl Henrik utazó Budapest. — Hovesi Zsigmond utazó Budapest. — Lichtenstein Oszkár utazó Wildenburg. — Kanitz Géza utazó Budapest. — Horváth Alajos kereskedő N. Szt. Miklós. — Engel Jenő utazó Bécs. — Schönfeld Jakab utazó Bécs. — Lustig Samu utazó Bécs. — Steiner Sándor utazó Budapest. — Lex Sándor utazó Bécs. — Erős Gusztav utazó Bécs. — Knopf Albert utazó Bécs. — Bienenstock Jakab kereskedő Borossebes. — Spieler Nándor utazó Budapest.

Központi szálloda. Hantos Armin tanár Keskemet. — Schönfeld Jakab könyvelő Velemare. — Stowasser G. utazó Budapest. — Jakabffy Vilmos kereskedő Temesvár. — Holüner Lajos téglagyáros Lugos. — Robicsek Adolf kereskedő Budapest. — Maté Lajos utazó Budapest. — Prohászka Ede kereskedő Temesvár.

Vas szálloda. Miku Adorján kereskedő Körösbánya. — Grosz Mór utazó Budapest. — Klein Bernát utazó Bécs. — Duschner Kristian utazó Bécs. — Detjens Frigyes utazó Bécs. — Groszman Ferenc utazó Bécs. — Benedek János utazó Budapest. — Böhm Mór utazó Budapest. — Goldman Ignác utazó Bécs. — Ditrichstein Mór utazó Kolozsvár. — Kerpel Gyula utazó Bécs. — Widder Zsigmond utazó Budapest. — Ungar Gyula utazó Bécs. — Budspitz Mór kereskedő Budapest. — Glück József kereskedő Budapest. — Geilinger József kereskedő Alsó. — Németh Lajos utazó Bécs. — König Lajos utazó Bécs. — Krisz Tamás kereskedő Temesvár.

Gyönyörű havasi

v a d d i s z n ó k

érkeztek;

továbbá újdonságul szép baranyai

Szarvas,

melynek husából finom erőtápléves, zamatos filék, fricandók, fachék stb. készíthetők, s jóval olcsóbbak a marhahusnál.

Továbbá csak egyszeri kísérletül ajánlom egyedül nem lam kapható

Dr. Oetker világhírű

sütő- és puddingporait.

Ezeknek receptkönyvét ingyen adom t. vevő mnek.

Hal- és hús-táldiszítések

olcsón s a legizlésebb kivitelben azonnal kaphatók.

Hús, hal- s gyümölcskonzervek, sajtok a legnagyobb választékban.**Orsovai kaviár**, nyers és főtt halak állandóan s mindig friss minőségben**Záray Géza,**

434

husedlikatesz gyártó és kereskedő.

Aradon, Andrassy tér 18.

REGÉNY-CSARNOK.**Az Antikrisztus csodái.**

— Regény. —

Írta: Lagerlöf Zelma.

Az Aradi Közlönynek fordította:

Chelnoky Viktor.

[63]

(Folytatás.)

III.

A kivetett.

Mikor donna Micaela megtudta, hogy a szegények kinevelték miss Tottenhamet, oda-sietett a szállóba, hogy kifejezze neki a sajnálkozását. Kérni akarta, hogy ne átkozza ezeket a szegényeket azért, amit tettek, mert hiszen mámorosak voltak a bortól s az örömtől. Kérni akarta a misst, hogy ne vegye le kezét Diamanteről. Micaela maga nem sokat tartott miss Tottenhamról, de a szegények kedvéért... Meg akart tenni minden lehetőt, hogy kibékítse.

Mikor felment az Etna szállóhoz, látta, hogy az egész ut társzékérel van tele. Nem volt tehát többé semmi remény. A bőkezű, jótékony asszony elakart utazni. Fenn a szállóban szomorúság és bánat volt az ur. A két vénasszony, donna Pepa és donna Tura, kik eddig mindig a szálló udvarán ültek, most ki voltak csukva s ott kinn a kapu előtt térdeltek. S a fiatal számárhajcsár, aki minden angol signorába szerelmes volt, ott állt a ház előtt, homlokát a falhoz szorította és sirt.

Benn a szállóban pedig a vendéglős lótt-futott fel s alá s perreit a sorssal, mely ilyen szerencsétlenséget hozott a nyakára.

— Signor Dio! ihhegte. — Tönkrement ember vagyok. Ha ezt megengeded, kézen fogom a feleségemet, ölembe veszem a gyermekeimet s leugrom velük bele az Etna torkába.

A vendéglősné nagyon sápadt, nagyon alázatos volt. Alig merte fölemelni szeméit. Térdre csuszva ment volna oda a signorához, hogy csak maradásra bírja.

— On mer vele beszélni, donna Micaela? — kérdezte. — Az isten segítsen rá, hogy a lelkére tudjon beszélni! Ab, mondja meg neki, hogy azt a nápolyi betyárt, aki az egész sze-

rencsétlenségnek az okozója volt, már kiutasították a városból. Mondja meg, hogy mindenki készséges bocsánatot fog kérni. Beszéljen vele signora!

A korcsmárosné bevezette donna Micaelát az angol asszony előszobájába, aztán bevitte névjegyet a szalonba. Azonnal visszatért s arra kérte Micaelát, hogy várjon egypár percig. Signorina Tottenham üzleti ügyekről beszél signor Favarával.

Éppen ebben a pillanatban történt, hogy Favara ügyvéd miss Totemhamnak a kezét kérte s amint donna Micaela várakozott, egész tisztán hallotta:

— Nem szabad elutaznia, signorina! Mi lesz belőlem, ha ön elutazik? Szeretem önt s nem engedhetem, hogy elutazzék. Nem mertem volna erről szólni, ha ön nem fenyegetőzött volna az elutazással. De most...

Megint meghalkította a hangját; de donna Micaela nem akart többet hallani, hanem eltávozott. Megértette, hogy fölösleges az itt'éte. Ha signor Favaranak sem sikerül a bőkezű misst itt tartani, akkor senkinek sem.

Mikor Micaela megint kiment az ajtón, a vendéglős ott állt a folyó ön s az öreg Frá Felice baráttal pörölt. Oyan dühös volt, hogy nemcsak összeszidta, hanem még a házból is kikergette.

— Frá Felice! — kiabálta a korcsmáros. — On csak azért jön, hogy cívódjék a mi nagy jóltevőnkkel, csak még jobban fel akarja ingerelni! Takarodjék az utjára, azt mondom! Maga dühös farkas! Maga emberevő, takarodjék az utjára!

Frá Felice éppen olyan dühös volt, mint a korcsmáros s keresztül akart furakodni, be a signorához. De a korcsmáros karonfogta s szépen levezette a lépcsőre.

Frá Felice olyan ember volt, aki nagy adományt kapott a Teremtőtől. Sziciliában, ahol minden ember lutrit játszik, vannak emberek, akik meg tudják előre mindani, hogy milyen számok jönnek ki a jövő huzáson. Akinek megadatott ez a tehetség, azt „pólaceo“-nak nevezik s különösen a kolduló barátok közt van sok ilyen. Az Etna vidékén pedig Frá Felice volt a legnagyobb pólaceo.

S mivel mindenki szerett volna tőle jó ternót, vagy kvaternót kapni, mindenki a legnagyobb tisztelettel bánt vele. Frá Felice nem volt hozzászokva, hogy karonfogják s az utcára tegyék ki a szűrét.

Majdnem nyolcvan esztendő volt, szikárra száradt s nagyon meptőt. Mikor a kocsi köté odébb távolgott, belebotlott a saját csuhájába s majd az orrára esett. De a béresek és kocsisok közül, akik ott álltak az ajtó előtt s jajgattak, egyiknek sem volt ideje ma Frá Felicere gondolni.

(Folytatása következik.)

Nemzeti színház.

Bérlet 126. sz.

Páros.

Kedden, 1904. évi február hó 9 én:

Casanova.

Nagy operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Faragó Jenő. Zenéjét szerzette: Barna Izsó.

SZEMÉLYEK:

A sátán	Pelgár S.	Marion	Fóti Frida.
A felesége	Rózsa Lili.	Pietro, kertész	Bejczy Gy.
Napoleon	Ligeti V.	Rendőrönök	Juhász S.
Casanova	Békéssy Gy.	Náthán	Győre Alajos.
Barbarina	Répásy G.	Capitano	Kley Marika.
Nanette	Szilassy J.	Pompador	Singhoffer V.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Limbeck János

első magy. kir. szab. örökporosó-gyára és temetésrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 9.

Ozv. Mayer Edéné szül. Sorrer Eugénia, a maga, úgy az alulírottak nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatja a forrón szeretett és felejtethetetlen jó férj, fiu, testvér, vő, sógor, nagybácsi és rokon

MAYER EDE,

kereskedelmi ügynöknek,

f. é. február hó 7-én, reggel 8 órakor, életének 64 ik és boldog házasságuk 20-ik évében történt jobblétre szenderültét.

A boldogulnak földi maradványai február hó 9-én, d. u. fél 8 órakor fognak Rákóczi-utca 22a. számú házban a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tételni.

Az engesztelő szt. mise a boldogult lelki üdvéért február hó 10-én, d. e. 9 órakor fog a helybeli főt. Minorita atyák templomában az egek Urának bemutatni.

Arad, 1904. február hó 8-án.

Áldás és béke lengjen hamvai felett!

Ozv. Mayer Mártonné, Mayer Viktorné, szül. édesanyja. Sorrer Lujza,

Ozv. Sorrer Jánosné, Sorrer Jusztin, anyósa. sógornői.

Mayer Karolina férj. Jurics Markóné s ezek gyermekei, Mayer Viktor, Mayer Eleonóra férj. Stiegler Ferencné és gyermeke,

Mayer Teréz férj. Schwelger Jánosné és gyermekei, Mayer Mária férj. Müller Gyuláné,

testvérei, unokaöccsei és hugai.

Mayer Teréz férj. Schwelger Jánosné és gyermekei, Mayer Mária férj. Müller Gyuláné,

testvérei, unokaöccsei és hugai.

testvérei, unokaöccsei és hugai.

Aki a **Jövendő**-re egy évre 12 koronáért előfizet, annak a Jövendő előző évfolyamát (12 diszkötésű kötetet) ingyen adjuk.

Ingusz I. és fia

139

könyvkereskedése Arad.

Meghívó.

Budapest székesfőváros leghíresebb és legkedveltebb kisbögös szólistája:

TOLL JANCSI

fiával és zenekarával

hangversenyez

ma este 8 órakor

és a következő napokon.

Tisztelettel:

Kánya Géza.

432

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurotos bajainál, úgymint idült bronchitis, számárhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— koronáért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantl órággal legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

1592—1904. kb.

Hirdetmény.

Felhívom az összes kereskedőket, valamint mindazokat, kik a közforgalomban a súlymérésre bármi néven nevezendő súly mértéket használnak, hogy úgy a mértéket, valamint az azokhoz tartozó súlyokat a folyó évről kötelező újbóli hitelesítését 1904. évi február hó 29-ig annyival is inkább eszközöltessék, mert ellenkező esetben a hitelesítetlenül talált mérlegek tulajdonosai ellen a kihágási eljárást megindítom s az 1879. évi XL. t. cz. 186. §-a értelmében 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal megbüntetem.

Arad, 1904. évi február 4-én.

Sarlot,
főkapitány.

4637—1903. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Prekup Tódor kereki lakos végrehajtónak, Buda György kereki lakos végrehajtást szenvedett elleni 86 korona tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a világi kir. járásbíróság területén lévő, Aradmegyében fekvő, a kereki 127. számú telekkönyvben az A. I. 1. sor (244—245) hrszám alatt felvett 218/215. összeírású beltelkes házra, mely $\frac{3}{8}$ -od részben végrehajtás alatt nem álló Novák Matyej és neje szül. Polis Perszida, $\frac{2}{8}$ -od részben most már szintén végrehajtás alatt nem álló Buda Györgyné szül. Polis Márta és végül $\frac{1}{8}$ -od részben végrehajtás alatt nem álló kiskorú Polis Szida nevén áll. az árverés: 959 koronában ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok 1904. évi február hó 20-ik napján délelőtti 10 órakor Kerek községhezánál megtartandó nyilvános árverésen olyképp adatik el, ha amennyiben az ingatlan a C. 9. alatt özv. Polis Ávrámné szül. Cziczvár Joanna javára az ingatlanosság felerészére bekebelezett életfogytiglani haszonélvezeti jog fentartásával oly árban adatnak el, mely a szolgalmi telekkönyvi bejegyzésnél megelőző teher tételek fedezete szempontjából ezuttal megállapított 600 korona összeget meg nem üti, az árverés hatálytalanná válik és az ingatlan a szolgalmi jog fentartása nélkül újból és pedig a kikiáltási áron alól is elárvereztetnek.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan hecsárának 10% át, vagyis 95 korona 90 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelkezés 8. §-ában kijelölt óvadékképes érkeppapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Világos, 1903. évi november hó 29-ik napján, kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Aknay,
kir. járásbíró.

Kiadó raktárhelyiség.

A három király szálloda

udvari részében levő nagy

raktárhelyiségek

f. évi márczius hó 1-től

398

kiadó k.

Értekezhetni Dr. Köpf János ügyvéddel Aradon.

Minden fájdalom nélkül biztos hashajtó szer az

ALVO tableta.

Az „Alvo” az egyedüli biztos szer, melynek használatával rendszeresített állandó székletétel idéztetik elő. Mint gyomor-erősítő és gyomortisztító nélkülözhetlenné válik.

Kiváló tulajdonsága, hogy puha, a mi által nemcsak hogy a gyomorban könnyen és gyorsan feloldódik, hanem a kívánt hatás is sokkal gyorsabban következik be, mint ehhez hasonló készítményeknél.

Ize rendkívül kellemes és édes, gyermekek nagy előszeretettel veszik.

Minden doboz használati utasítással van ellátva.

Egy doboz ára 90 fillér.

Figyelmeztetés: Alvo tablettáink törvényesen védve vannak. — Utánzók szigorúan büntetettek.

Kapható az egyedüli készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertárában az „Isteni Gondviseléshez”

ARAD, Andrassy-tér 22, a megyeházzal szemben.

Van szerencsém a n. érdemi közönséget arról értesíteni, hogy eredeti csomagolásban oly

Csukamájolajat

hozok forgalomba, mely egy új eljárás szerint leírított térben lesz a frissen fogott csukák májából, az erre a célra berendezett hajókban előállítva.

csukamájolaj

nagyban különbözik az árubelítől, világos-sárga és a lehetőségig szagtalan.

JAVALVA: Tüdő, mell és gégebetegségek, bőrbetegségek, görvélykór (scrophula) ellen, valamint gyenge egyének, különösen gyermekeknek, mint vértisztító és javító.

Es a csukamájolaj könnyen reszorbeálható, ezért gyermekek és gyenge egyének igen jól tűrik, miért is orvosi autoritások mint a test súlyát gyarapító és vértisztító legjobban ajánlják.

Egy üveg ára 2 korona.

Lakások, beteg- valamint gyermekszobák levegőjének tisztítására ajánlok

ozón fenyő illato.

E fenyő illatból pár cseppet forró vízzel telt edénybe öntünk, mi által a levegő üde fűssé lesz, akár csak a fenyves erdőké.

Egy adag 1 korona.

Szoba illatok: Rózsa, Rezeda, Orgona, Heliotrop, Viola, Gyöngyvirág.

Papier de Armenie

pompás és csodás illatu füstölő papír egy adag 40 fillér. — Illatszerek nagy választékban.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszerész és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Telefon 111. szám.

121

A n. é. közönség figyelmébe.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség tudomására, hogy

Andrassy-tér 17. sz. alatt létezett Hottinger Jánosné-féle

mosó és vasaló

intézetet

átvettem

és saját nevem alatt tovább vezetni fogom.

Kérem a n. é. közönséget az elődöm iránt tanusított pártfogását és bizalmát reám is átruházni szíveskedjék. 241

Tisztelettel

Czeplédi Mária.

Aki egy csésze jó teát óhajt élvezni, kérje mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját, és az az

INDRA TEA,

mely Chinának, Indiának és Ceylonnak legfinomabb tea keveréke. — Valódi csak eredeti csomagolásban.

Raktárakat a hirdető táblák mutatják. 240

Főraktár: Fejér Gyula, Arad.

Ezenel van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy

festészeti műtermem

Szabadság-tér 1. sz. a.

február 1-én megnyitom.

Tanulmányaim Arad, Budapest, Bécsben majd Breslau Berlin, Hannover, Frankfurt a/m. München és Zürichben tovább bővítettem.

Külföldi tartózkodásom alatt Berlinben az „I.-te Handwerke Schule” Zürichben pedig a „Kunst Gewerbe Schule”-nak voltam növendéke.

Készítek fénykép után kréta vagy olajfestményű arcképeket. Elvállalok különböző czimtblák festését, czimereket stb. Különlegeségem a mai izlésnek megfelelő modern

üvegczimtblák

u. m. vésett, aetzelt, éjjel világító, természetesen felrakott díszítések, nemkülönböztetve izléses mázólmunkák. 310

Ernyedetlen örökvésem reand gyors és pontos szolgálat úgy helyben mint vidékre mérsékelt árak mellett t. megrendelőimnek bizalmát kiérdemelni. Magam a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlvam maradok

Kiváló tisztelettel

Lenkey György,

czimfestő.

Tanulók felvétetnek.

PORTER-GZIPÓK

a legjobbak és legolcsóbbak!

Az áruház értesíti a tisztelt vásárló közönséget, hogy a czipóraktár ez idő szerint a **legnagyobb választékot** nyújtja.

Árútorlódás miatt rendkívüli **kedvezményes árak!**

Városi és megyei telefonon 324.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a
Kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK

Tudakosodásnál hárjlik a hirdetés statti levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetéseket felvételnek a
Kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

azon rovatban minden sor egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vasnapiaké 5 fillér. — Cselekedet kereső vagy cselekedet ajánlóké apró hirdetés 20 sorig 50 fillér, minden további sor 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyén.

Nagy üzleti helyiség

Szabadság-tér 17. sz. alatt f. évi május 1-től kiadó. 363

Egy teljesen jó karban levő két lóerejű

Gáz-motor,

amely most is üzemben van, méltányos áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Eladó.

A viztorony mellett egy új emeletes ház eladó. Bővebbet ott a háztulajdonosnál. 404

Borjuhust

naponként friss vágás, szállít 10 fontos kosárban 2 frt. 40 krért bérmentve W. Jagolnizer, Podwozyska No. 1. 410

Orvosilag megvizsgált

fiatal asszony szoptatós dajkának ajánlkozik helyben vagy vidékre. Czím Lujza utca 3. 431

Kiadó lakás.

Ferencz-tér 1/a. számú házban egy 4 szobás lakás előtér, fürdő szoba és minden szükséges mellékhelyiségekkel villanyvilágítással 1904. május elsejére kiadó. A háztulajdonos távollétében bővebb felvilágosítással szolgál Glück József szobabérestő, József főherceg-ut 430

Egy három szobás

utcai lakás mellékhelyiségekkel május 1-től kiadó. Ferencz-tér 6. sz. alatt. Bővebbet ugyanott. 426

6 szobás lakás,

mellékhelyiségek, 8 lóra istálló, 2 kocsi félszer, terjedelmes udvar és kerttel, Radnai-ut 11. szám alatt május elsőtől egészben vagy részben kiadó. Esetleg kedvező feltételek mellett örök áron eladó. Értekezhetni Ferencz-tér 6. sz. alatt, vagy Lázár Vilmos utca 3. 427

Üzlet lebontás miatt

dívtatos fűzők fél árban kaphatók. Brassay testvéreknél, ugyanott üzleti állványok is eladók. 428

Egy 3 szobás utcai lakás

előszoba, konyha, cselédszoba, külön pincze és padlással, május hó 1-re kiadó. Arad, Kápolna-utca 6. b. szám alatt. 396

A város központjában

világos, nagy buterózott szoba, külön bejárattal, mely esetleg irodának is megfelel, márczius 1-től kiadó. Bővebbet a házmester, Andrássy-tér 3. a Nádor szálló, a Reinhart butorgyárral szemben. 438

Alkalmi bevásárlási forrás.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész
ARAD, TEMPLON-UTCZA
Minorita-palota.

Arany-, ezüst- és zálogjegyek megvételnek. 92

M. kir. szabadalmazott

Tüzi fecskendők

és hozzávaló mindennemű tömlők (csövek)

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 8 évi jótállás (ingyen javítás).

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gumi csövek gyári áron. A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja. A gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

K u t a k

a hozzávaló csövekkel gyári áron

Hönig Frigyes

harangöntőnél 85

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Mindennemű javítások elfogadtnak.

ALAPITTATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt. Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.

ALAPITTATOTT 1890.